

Załącznik nr 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Zakrzewo

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Zakrzewo

GMINA ZAKRZEWO

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI

sierpień 2023 r.

SPIS TREŚCI

Słownik pojęć.....	2
Wykaz najważniejszych skrótów i symboli.....	3
Podstawowe informacje o Diagnostyce	4
1 Charakterystyka gminy Zakrzewo.....	6
1.1 Sfera społeczna.....	6
1.2 Sfera gospodarcza.....	18
1.3 Sfera środowiskowa i techniczna	22
1.4 Sfera funkcjonalno-przestrzenna.....	29
1.5 Wnioski z diagnozy gminy.....	30
2 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.....	31
2.1 Procedura delimitacji obszaru zdegradowanego	31
2.2 Podział gminy na jednostki analityczne	32
2.3 Wybór wskaźników analitycznych	34
2.4 Analiza zróżnicowania natężenia zjawisk kryzysowych na obszarze gminy	36
2.5 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.....	48
3 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	51
3.1 Metodologia wyznaczenia obszaru rewitalizacji	51
3.2 Opis obszaru rewitalizacji	51
3.3 Wytyczne dla przedsięwzięć rewitalizacyjnych	54
Spis tabel, rysunków, wykresów i zdjęć	54
Bibliografia.....	57
Załączniki	58

Słownik pojęć

1. Delimitacja	– Proces wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji
2. Interesariusze rewitalizacji	– interesariuszami rewitalizacji są w szczególności mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, organy władzy publicznej oraz podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa
3. Obszar rewitalizacji	– obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację; obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby jej mieszkańców.
4. Obszar zdegradowany	– obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym
5. Rewitalizacja	– rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji

Wykaz najważniejszych skrótów i symboli

1.	COVID-19	– choroba zakaźna układu oddechowego wywołana zakażeniem wirusem SARS-CoV-2
2.	Diagnoza	– Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Zakrzewo stanowiąca załącznik nr 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Zakrzewo
3.	Dz. U.	– Dziennik Ustaw
4.	e-PUAP	– Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej, ogólnopolska platforma teleinformatyczna służąca do komunikacji obywateli z jednostkami administracji publicznej w ujednolicony standardowy sposób
5.	ETR	– tekst łatwy do czytania i zrozumienia (ang. Easy To Read)
6.	GOPS	– Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie
7.	NIP	– Numer identyfikacji podatkowej
8.	PKD	– Polska Klasyfikacja Działalności
9.	REGON	– Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej – rejestr prowadzony przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.
10.	SMS	– krótka wiadomość tekstowa (ang. Short Message Service)
11.	WFOŚiGW	– Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu

Podstawowe informacje o Diagnostyce

Cel Diagnostyki

Jedną z cech rewitalizacji jest koncentracja. Oznacza to, że działania podejmowane w ramach procesu rewitalizacji powinny dotyczyć ściśle wskazanego obszaru. Obszar ten powinien cechować się natężeniem negatywnych zjawisk oraz mieć istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego. Celem przedmiotowej Diagnostyki jest wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na podstawie analizy wskaźnikowej, tj. badania natężenia występowania negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywnych zjawisk w sferach: gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej na terenie gminy Zakrzewo.

Analiza ta wskazana została w art. 15 ust. 1 p. 1) Ustawy o rewitalizacji jako obowiązkowy element Gminnego Programu Rewitalizacji, który obejmuje analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru.

Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przeprowadzona zatem została w sposób spełniający formalne wymagania określone w Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485.) stanowiąc tym samym fundament i pierwszy krok do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Struktura opracowania

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Zakrzewo podzielona została na 4 części.

Część pierwszą stanowi wprowadzenie, w którym przedstawione zostały: cel Diagnostyki, struktura dokumentu, procedura wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, słowniczek pojęć, w którym zdefiniowano pojęcia dotyczące procesu rewitalizacji.

W części drugiej dokonano ogólnej charakterystyki gminy Zakrzewo, ze szczególnym uwzględnieniem aspektu społeczno-demograficznego, środowiskowego, gospodarczego, przestrzennego i technicznego. Zjawiska opisane w tej części charakteryzuje często ujęcie ponadlokalne, oddziałujące swym zasięgiem na teren nie tylko gminy, ale i jednostek sąsiadujących.

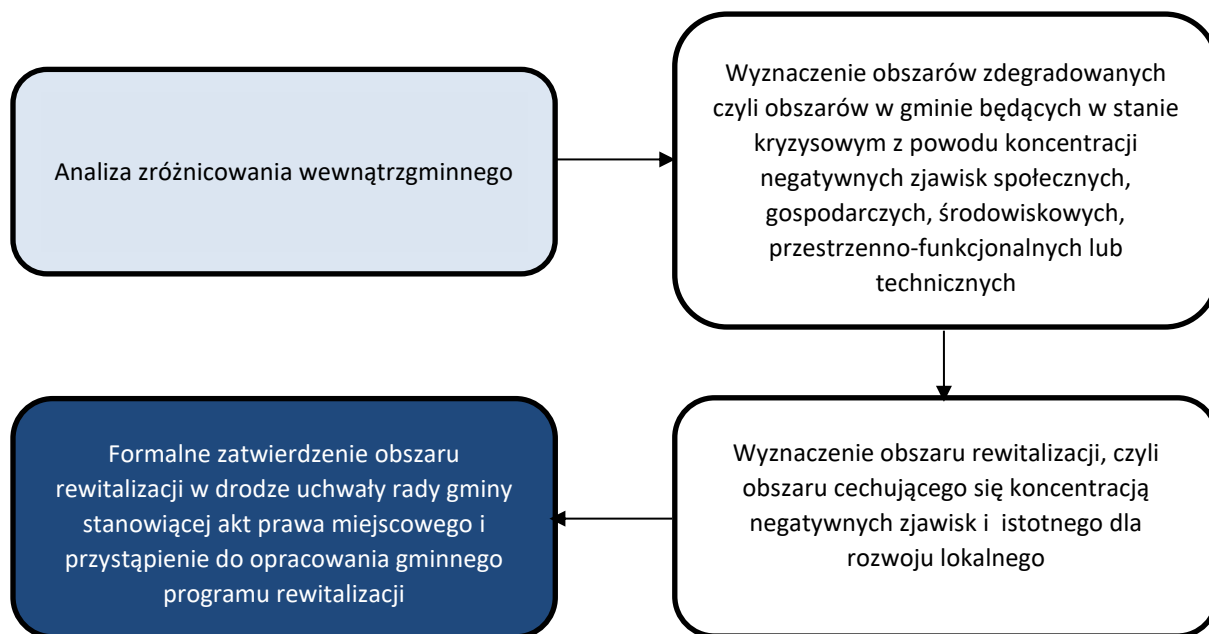
Część trzecia Diagnostyki dotyczy delimitacji obszaru zdegradowanego na terenie gminy Zakrzewo. W tej części zebrane zostały dane wyjściowe opisujące zjawiska zachodzące w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Dane te zostały ustandaryzowane, a następnie przekształcone, by umożliwić ich swobodne porównywanie i konfrontowanie. Efektem tak przeprowadzonej delimitacji było wyznaczenie na terenie gminy Zakrzewo obszaru zdegradowanego.

Ostatnia część diagnostyki poświęcona została wyznaczeniu w ramach obszaru zdegradowanego obszaru rewitalizacji, zgodnie z ustawowym wymogiem, aby obszar rewitalizacji nie przekraczał 20% powierzchni gminy i jednocześnie, żeby nie zamieszkiwało go więcej niż 30% mieszkańców gminy. Opisano również przesłanki kluczowego znaczenia obszaru rewitalizacji dla rozwoju lokalnego.

Procedura wyznaczania obszaru rewitalizacji

Poniżej przedstawiono proces wyznaczania obszaru rewitalizacji.

Rysunek 1 Ścieżka wyznaczenia obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Podstawy merytoryczne

Dokument został opracowany przez podmiot posiadający doświadczenie w opracowywaniu dokumentów o podobnej charakterystyce (studia wykonalności, analizy finansowo-ekonomiczne, koncepcje inwestycji).

1 Charakterystyka gminy Zakrzewo

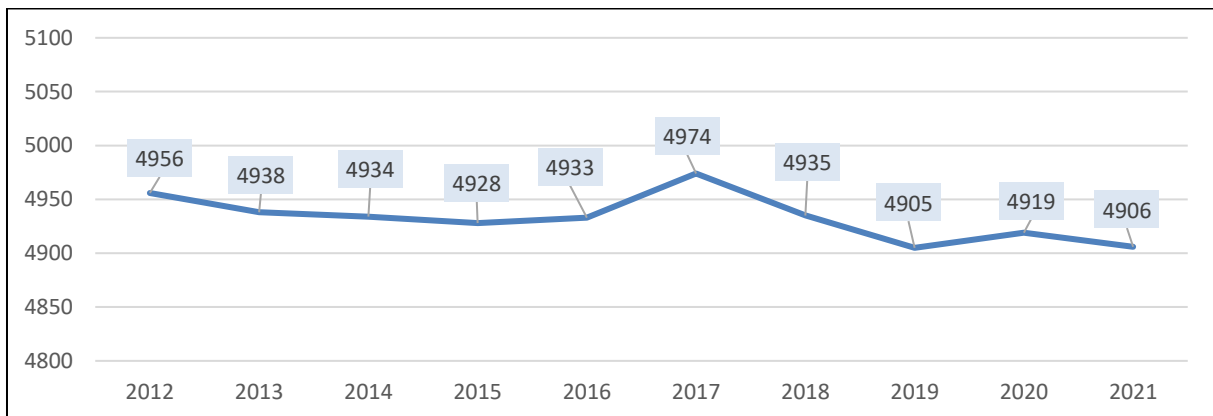
1.1 Sfera społeczna

W przedmiotowym punkcie przedstawiono diagnozę sytuacji społecznej gminy Zakrzewo. Zaprezentowano dane statystyczne wraz z wnioskami dotyczące demografii i rynku pracy. W dalszej części opisano infrastrukturę społeczną gminy w kontekście oświaty i wychowania, kultury i sportu, ochrony zdrowia, opieki społecznej oraz działalności organizacji pozarządowych. Opisano kwestię bezpieczeństwa publicznego, występujących problemów społecznych oraz cyfryzacji usług publicznych.

Demografia

Poniżej przedstawiono liczbę mieszkańców gminy Zakrzewo w latach 2012-2021.

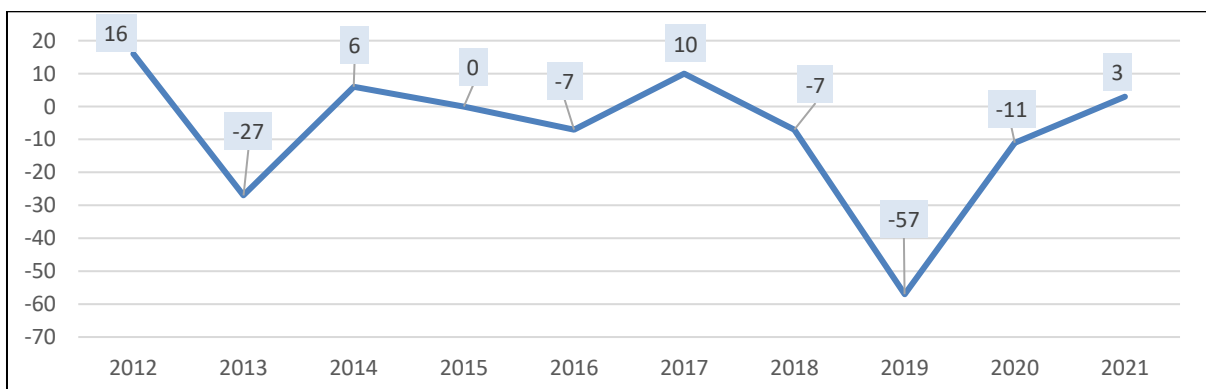
Wykres 1 Liczba ludności w gminie Zakrzewo w latach 2012-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Z powyższej tabeli wynika, że liczba mieszkańców gminy w latach 2012-2021 spadła o 50 osób. Trend ten nie jest spowodowany migracjami, co potwierdzają dane dotyczące salda migracji w latach 2012-2021 w poniższej tabeli.

Wykres 2 Saldo migracji w gminie Zakrzewo w latach 2012-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Gmina Zakrzewo – podobnie jak pozostałe gminy powiatu złotowskiego z wyjątkiem gminy wiejskiej Złotów – borykają się z problemem spadku liczby mieszkańców.

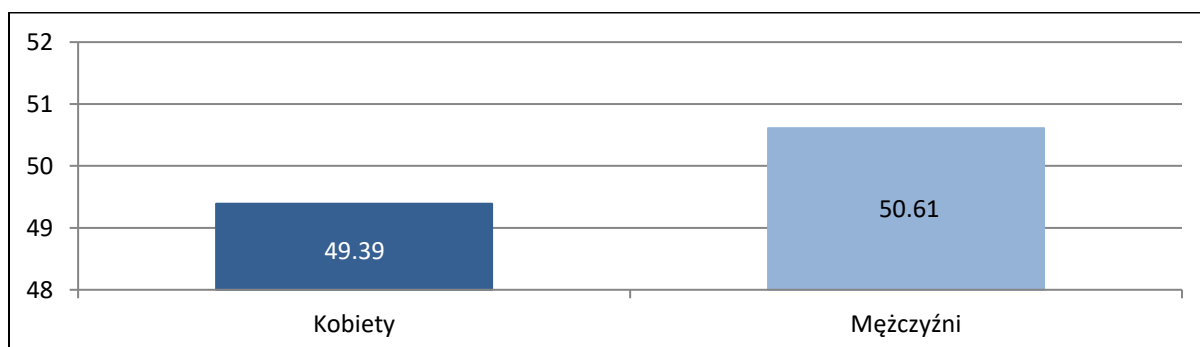
Tabela 1 Liczba mieszkańców gmin powiatu złotowskiego w latach 2012-2021

Gmina	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Jastrowie	11717	11675	11716	11630	11622	11592	11516	11500	11056	11047
Krajenka	7531	7564	7612	7560	7571	7511	7520	7534	7475	7413
Lipka	5673	5658	5638	5617	5609	5601	5565	5509	5937	5321
Okonek	8995	8877	8826	8793	8730	8691	8612	8502	8068	7993
Tarnówka	3134	3105	3122	3105	3086	3071	3075	3009	2941	2949
Zakrzewo	4956	4938	4934	4928	4933	4974	4935	4905	4919	4906
Złotów (miejska)	18757	18593	18492	18440	18482	18441	18446	18532	18789	18525
Złotów (wiejska)	9509	9591	9658	9708	9801	9899	9937	9942	9710	9802

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Poniżej przedstawiono strukturę ludności gminy Zakrzewo w podziale na płeć.

Wykres 3 Ludność gminy Zakrzewo w podziale na płeć w 2021 r.(%)

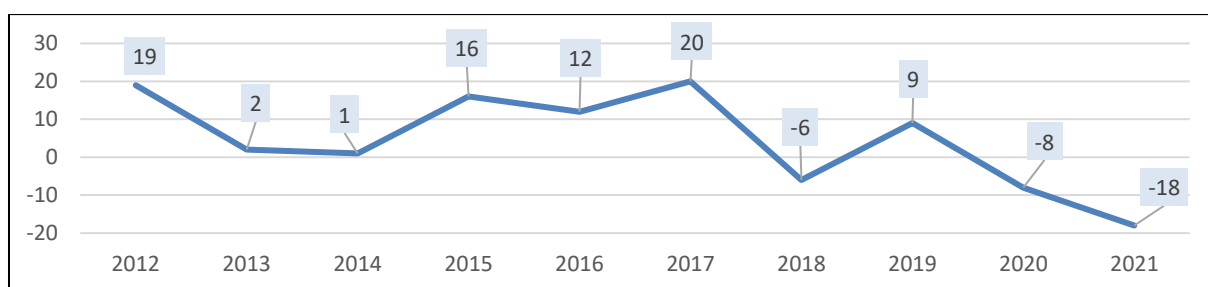

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

W gminie Zakrzewo na koniec 2021 r. liczba kobiet wynosiła 2423 (49,39% ogólnej liczby mieszkańców) a mężczyzn 2483 (50,61 % ogólnej liczby mieszkańców).

Poniżej przedstawiono dane dotyczące przyrostu naturalnego w gminie Zakrzewo w latach 2012-2021.

Wykres 4 Przyrost naturalny w gminie Zakrzewo w latach 2012-2021

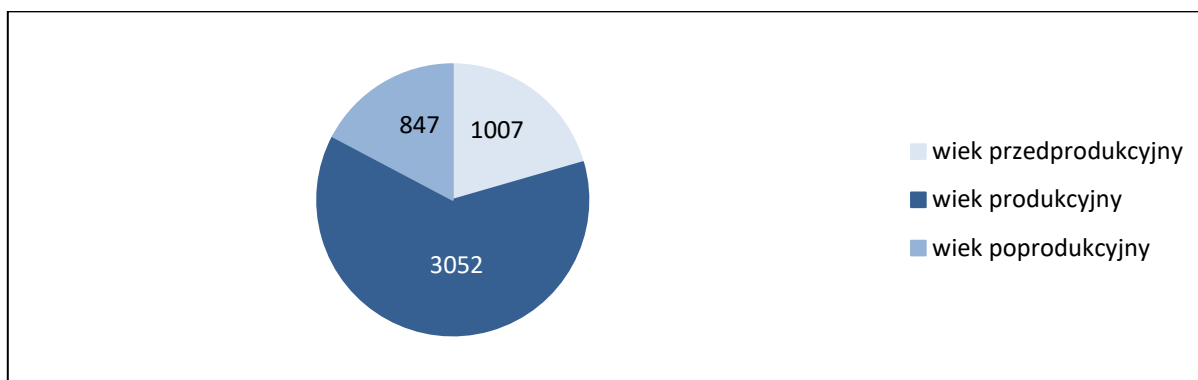

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Największy wpływ na wyludnianie się gminy ma stale ujemne saldo migracji – więcej osób wyprowadza się z gminy niż się w niej osiedla. Przyrost naturalny jest zmienny, częściej kształtował się na poziomie dodatnim, ale w ostatnich latach przyjmuje wartości ujemne, co poza migracją jest kolejnym czynnikiem wpływającym negatywnie na zmiany demograficzne. Szczególnie niski przyrost naturalny zaobserwowano w 2021 r. – zmarło wtedy o 18 mieszkańców więcej niż się urodziło.

Poniżej zaprezentowano liczbę mieszkańców gminy Zakrzewo w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny (stan na 31.12.2021 r.).

Wykres 5 Liczba mieszkańców gminy Zakrzewo w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny (stan na 31.12.2021 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Struktura wieku mieszkańców gminy w ujęciu procentowym przedstawia się następująco:

- wiek przedprodukcyjny: 20,53%,
- wiek produkcyjny: 62,21%,
- wiek poprodukcyjny: 17,26%.

Powyższa struktura wskazuje, że współczynnik obciążenia osobami w wieku poprodukcyjnym (wskaźnik opisuje ile osób w wieku poprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym) dla gminy Zakrzewo wynosi 27,8%, co jest wartością niższą niż współczynnik dla Polski (38,2%) i dla województwa wielkopolskiego (35,6%) za 2021 r.

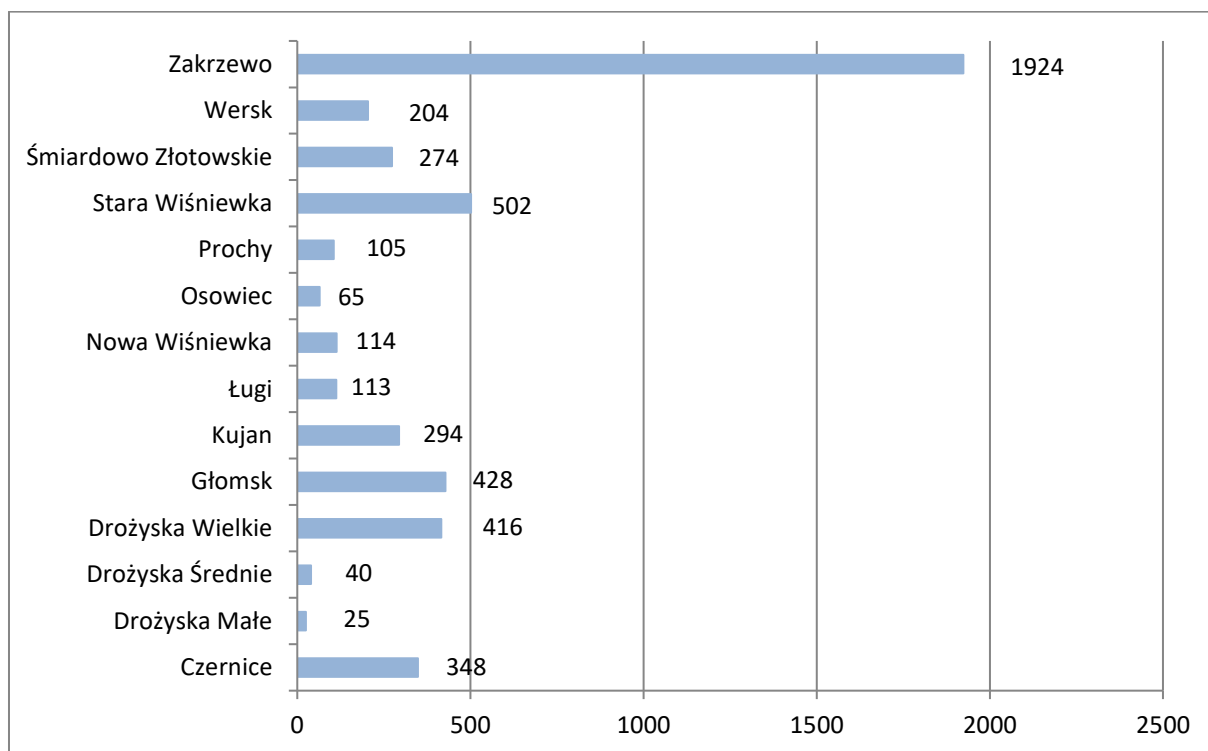
Ponadto wskaźnik obciążenia demograficznego (wskaźnik opisuje stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym) dla gminy Zakrzewo wynosi 60,7%, co jest wartością niższą niż współczynnik dla Polski (69,0%) i dla województwa wielkopolskiego (68,5%) za 2021 r.

Pod względem administracyjnym gmina Zakrzewo składa się z 14 sołectw:

– Czernice,	– Nowa Wiśniewka,
– Drożyska Małe,	– Osowiec,
– Drożyska Średnie,	– Prochy,
– Drożyska Wielkie,	– Stara Wiśniewka,
– Głomsk,	– Śmiardowo Złotowskie,
– Kujan,	– Wersk,
– Ługi,	– Zakrzewo.

Poniżej przedstawiono wykres obrazujący udział liczby mieszkańców poszczególnych sołectw w ogólnej liczbie mieszkańców gminy Zakrzewo.

Wykres 6 Udział liczby mieszkańców poszczególnych sołectw w ogólnej liczbie mieszkańców gminy Zakrzewo (%)

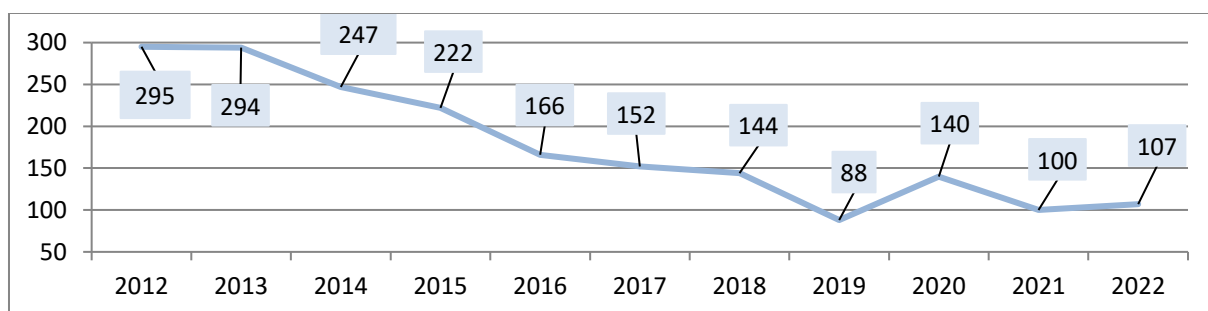
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Zakrzewo

Z powyższego wykresu wynika, że najbardziej zaludnione są jednostki zlokalizowane w ciągu dróg wojewódzkich nr 188 i 189 oraz miejscowość Stara Wiśniewka w północnej części gminy.

Rynek pracy

Poniżej zaprezentowane dane dotyczące liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Zakrzewo w latach 2012-2021

Wykres 7 Liczba bezrobotnych w gminie Zakrzewo w latach 2012-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Liczba osób bezrobotnych w analizowanym okresie znacząco zmalała (o 187 osób). Poniżej przedstawiono dane dotyczące bezrobocia w gminie Zakrzewo w porównaniu do innych gmin powiatu złotowskiego (stan na 31.12.2021 r.).

Tabela 2 Dane dotyczące bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu złotowskiego – stan na 31.12.2022 r.

GMINA	LICZBA BEZROBOTNYCH	UDZIAŁ LICZBY BEZROBOTNYCH W LICZBIE OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM (%)
Złotów (miejska)	331	3,01%
Krajenka	136	3,03%
Zakrzewo	100	3,28%
Lipka	108	3,37%
Okonek	183	3,87%
Złotów (wiejska)	236	3,88%
Tarnówka	88	5,01%
Jastrowie	336	5,19%

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Wskaźnik procentowy udziału liczby osób bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym w gminie Zakrzewo kształtuje się na 3 najniższym poziomie wśród wszystkich gmin powiatu złotowskiego.

Oświata i wychowanie

Infrastruktura

Na terenie gminy funkcjonują 2 szkoły podstawowe:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. ks. dr Bolesława Domańskiego w Zakrzewie,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Obrońców Polskości w Starej Wiśniewce.

Zdjęcie 1 Zdjęcie budynku Publicznej Szkoły Podstawowej im. ks. dr Bolesława Domańskiego w Zakrzewie

Źródło: www.pspzakrzewo.edupage.org

Zdjęcie 2 Zdjęcie budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. Obrońców Polskości w Starej Wiśniewce

Źródło: www.zspwisniewka.pl

Szkoły Podstawowe dysponują salami przedszkolnymi z dostępem do łazienek dostosowanych zgodnie z wymaganiami, salami lekcyjnymi wyposażonymi w nowoczesne pomoce dydaktyczne, pracowniami komputerowymi wyposażonymi w stanowiska komputerowe z dostępem do szerokopasmowego Internetu. Obiekty posiadają także sekretariat, bibliotekę, pokój nauczycielski, stołówkę, świetlicę. Placówki oświatowe dysponują sprzętem komputerowym i narzędziami informatycznymi niezbędnymi do prowadzenia działalności edukacyjnej. Zauważalna jest jednak konieczność doposażenia placówek. Oprócz przedszkola w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Starej Wiśniewce funkcjonuje Przedszkole Publiczne im. Królowej Śnieżki w Zakrzewie. W gminie nie ma żłobka publicznego – funkcjonuje żłobek niepubliczny.

Finansowanie

Poniżej zaprezentowano wydatki z budżetu gminy Zakrzewo na oświatę i wychowanie w latach 2017-2021.

Tabela 3 Wydatki z budżetu gminy Zakrzewo na oświatę i wychowanie w latach 2017-2021 (zł)

	2017	2018	2019	2020	2021
Wydatki na oświatę (zł)	6 651 005,20	6 272 286,21	7 182 745,04	7 400 994,49	8 213 341,06

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Wydatki z budżetu gminy Zakrzewo na oświatę i wychowanie znacząco wzrosły w 2021 r. w porównaniu do 2016 r. Zmiany te spowodowane są zmniejszającą się liczbą uczniów, a co za tym idzie mniejszymi subwencjami z budżetu państwa. Niepokojącym zjawiskiem od kilku lat występującym w gminie Zakrzewo jest pogłębiający się niż demograficzny. Klasy w szkołach podstawowych są mało liczne, koszty zatrudnienia nauczycieli oraz bieżące koszty funkcjonowania szkół stale rosną. Ponadto bardzo duży problem (organizacyjny i finansowy) w małych, wiejskich szkołach to edukacja dzieci z różnego rodzaju deficytami, w tym z niepełnosprawnością, których niestety z roku na rok jest coraz więcej. Organy prowadzące pozyskują środki finansowe na prowadzenie aktywnej polityki w zakresie podniesienia kompetencji uczniów na różnym etapie rozwoju.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Zakrzewo w 2021 r. nie funkcjonowały podmioty lecznicze, zarządzane przez gminę. Na terenie gminy znajduje się jeden punkt apteczny w Zakrzewie. Wszystkie dzieci i młodzież szkolna objęte są podstawową opieką zdrowotną lekarską (obejmującą również szczepienia). Pacjenci wymagający specjalistycznego leczenia kierowani są do innych ośrodków miejskich, w których świadczone są odpowiednie usługi medyczne. Poniżej przedstawiono dane dotyczące wskaźnika liczby zgonów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminie Zakrzewo w latach 2016-2021.

Tabela 4 Wskaźnik liczby zgonów na 1000 mieszkańców w gminie Zakrzewo w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba zgonów	10,15	9,49	10,87	7,76	12,76	12,67

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Liczba zgonów nie jest determinowana zakresem oraz skalą opieki zdrowotnej w gminie Zakrzewo. Wzrost zgonów w 2020 r. i 2021 r. powiązany jest z pandemią COVID-19.

Opieka i pomoc społeczna

Na terenie gminy funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie. Do zadań własnych gminy realizowanych przez GOPS w zakresie pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym należą m.in.:

- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, celowych i na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowym na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ,
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującym matką, ojcem lub rodzeństwem,
- praca socjalna,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki na dzieckiem i rodziną,
- dożywianie dzieci,
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące liczby beneficjentów pomocy społecznej w gminie Zakrzewo w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w latach 2016-2021.

Tabela 5 Liczba beneficjentów pomocy społecznej na 1 tys. mieszkańców w gminie Zakrzewo w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba beneficjentów pomocy społecznej na 1 tys. mieszkańców	51	47	37	41	46	47

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Obserwowany jest wzrost wartości analizowanego wskaźnika od 2018 r. podobnie jak w przypadku ogólnej liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. W przypadku liczby rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci widoczny jest roczny spadek wartości od 2018 r. Poniżej przedstawiono ww. dane.

Tabela 6 Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci w gminie Zakrzewo w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci	174	178	179	155	117	96

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Tabela 7 Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Zakrzewo w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	255	236	183	201	227	231

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Kultura i sport

Kultura

Na terenie gminy Zakrzewo funkcjonuje Dom Polski - Centrum Idei Rodła w Zakrzewie – regionalna instytucja kultury współfinansowana przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego.

"Dom Polski" mieści się w dwóch budynkach. W pierwszym z nich znajdują się: Izba Pamięci, biuro domu kultury, Biblioteka Publiczna oraz pokoje gościnne. W drugim budynku znajduje się sala widowiskowa z dwiema garderobami, sala taneczna, a także pracownia muzyczna i zaplecze kuchenne. Działalność "Domu Polskiego" w Zakrzewie słynie na terenie całego powiatu, województwa a także całego kraju z racji organizowanych tam spotkań kulturalnych, wystaw, festiwali, biesiad oraz działających zespołów artystycznych.

Zdjęcie 3 Dom Polski – Centrum Idei Rodła w Zakrzewie

Źródło: www.zakrzewo.org.pl

Ponadto na terenie gminy Zakrzewo funkcjonuje 3 świetlice wiejskie w miejscowościach: Kujanki, Stara Wiśniewka, Osowiec oraz 11 sal wiejskich. Prowadzone są tam liczne spotkania: zebrania wiejskie, imprezy okolicznościowe, spotkania koła gospodyń wiejskich. Gmina Zakrzewo jest gminą przodującą wśród okolicznych samorządów lokalnych pod względem działań kulturowych prowadzonych w niej oraz umacniania lokalnych tradycji.

Sport, turystyka i rekreacja

W skład infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy Zakrzewo wchodzi:

- infrastruktura sportowa placówek oświatowych,
- kąpielisko nad jeziorem Borówno w Kujankach,
- promenada w Zakrzewie,
- siłownie zewnętrzne,
- place zabaw na terenie gminy
- boiska sportowe, w tym kompleksy typu Orlik
- skatepark,
- street workout,
- hala widowiskowo-sportowa.

W gminie zauważalne są braki infrastrukturalne w obszarze sportu i rekreacji w postaci placów zabaw, boisk wielofunkcyjnych, kąpielisk.

Organizacje pozarządowe

Społeczność gminna wykazuje coraz większe zainteresowanie działalnością w organizacjach pozarządowych. Poniżej przedstawiono dane dotyczące liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Zakrzewo w latach 2016-2021.

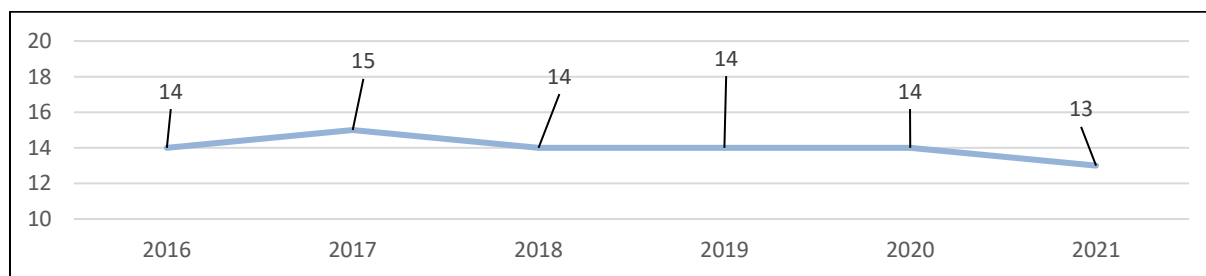
Tabela 8 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców w gminie Zakrzewo w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców	2,84	3,02	2,84	2,85	2,85	2,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Zauważalny jest malejąca tendencja w analizowanym okresie, co spowodowane jest malejącą liczbą mieszkańców i niemal stałą liczbą stowarzyszeń i organizacji społecznych, co obrazuje poniższy wykres.

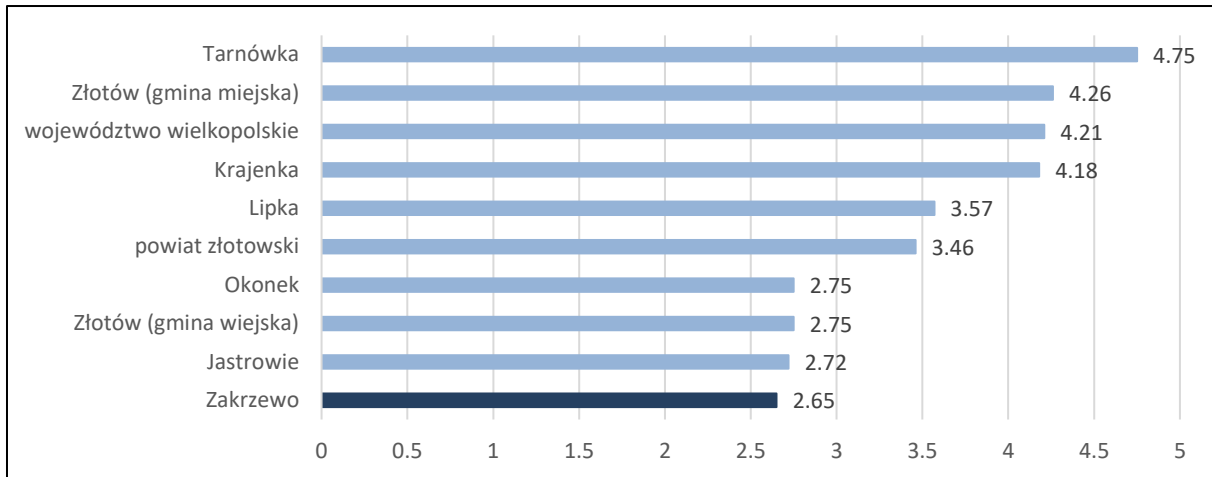
Wykres 8 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Zakrzewo w latach 2016-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Poniżej przedstawiono porównanie analizowanego wskaźnika dla gminy Zakrzewo z innymi gminami powiatu złotowskiego, powiatem złotowskim i województwem wielkopolskim.

Wykres 9 Wskaźnik liczby fundacji, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla województwa wielkopolskiego, powiatu złotowskiego i gmin wchodzących w jego skład (2021 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Z powyższego wykresu wynika, że gmina Zakrzewo charakteryzuje się najniższym wskaźnikiem wśród gmin powiatu złotowskiego i wskaźnikiem niższym niż dla powiatu złotowskiego i dla województwa wielkopolskiego.

Na terenie gminy działają m.in.:

- Stowarzyszenie dla Rozwoju Starej Wiśniewki i Okolic "Gromada",
- Stowarzyszenie "Strefa Kultury",
- Stowarzyszenie Chór "Tęcza",
- Ludowy Klub Sportowy "Jedność" Zakrzewo,
- K.S. "Naprzód" Stara Wiśniewka,
- Stowarzyszenie "Królewska Wieś",
- Uczniowski Klub Sportowy "Gimzak",
- Polski Związek Wędkarski w Zakrzewie,
- Stowarzyszenie „Nad Głomią”,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - Oddział Gminny w Zakrzewie,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - Koło Środowiskowe w Czernicach,
- ochotnicze straże pożarne w Zakrzewie, Kujanie, Ługach, Głomsku i Wersku,
- koła gospodyń wiejskich w Zakrzewie, Ługach, Głomsku, Osowcu, Czernicach, Drożyskach Wielkich, Starej Wiśniewce i Śmiardowie Złotowskim,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów koło w Zakrzewie.

Problemy społeczne

W gminie Zakrzewo można zaobserwować typowe problemy społeczne dla gmin o podobnej charakterystyce – mowa tu w szczególności o ubóstwie, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, niepełnosprawności czy wykluczeniu społecznym. Część z problemów społecznych jest rozwiązywana lub łagodzona poprzez działalność GOPS w Zakrzewie. Gmina posiada uchwalony Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025.

Bezpieczeństwo publiczne

Za bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Zakrzewo odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Złotowie, Posterunek Policji w Lipce, Komenda Powiatowa Straży Pożarnej w Złotowie oraz ochotnicze

straże pożarne. Na terenie działania Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w 2021 r. w gminie Zakrzewo miały miejsce 4 pożary i 54 miejscowe zdarzenia.

Dostęp do usług publicznych

Celem Ustawy z dnia 19.07.2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062) jest poprawa warunków życia i funkcjonowania obywateli ze szczególnymi potrzebami, którzy są narażeni na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby. Zgodnie z Ustawą sektor publiczny jest zobowiązany do zapewnienia co najmniej minimalnej dostępności, która zagwarantuje dostępność podmiotu publicznego. Podmiot publiczny zapewnia dostępność przez stosowanie uniwersalnego projektowania nowych rozwiązań lub racjonalnych usprawnień w usuwaniu istniejących barier. Minimalne wymagania obejmują zapewnienie w instytucjach publicznych:

- dostępności architektonicznej: zarówno korytarze, jak i klatki schodowe powinny być wolne od barier i zapewniać możliwość poruszania się po nich m.in. osób na wózku, osób korzystających z kul, lasek i innych pomocy ortopedycznych, osób starszych, a także osób z wózkami dziecięcymi, mających różne problemy z poruszaniem się (windy, schody, korytarze, ciągi pieszne w budynku),
- dostępności cyfrowej: została ona kompleksowo uregulowana w ustawie o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych,
- dostępności informacyjno-komunikacyjnej: zapewnienie informacji na temat tego, jakie zadania wykonuje dany podmiot w postaci nagrania w polskim języku migowym dla osób niesłyszących, informacji w tekście łatwym do czytania (ETR) - m.in dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, czy pliku odczytywalnego maszynowo, dzięki któremu taką informację może udzielić osoba niewidoma – dostępność w tym zakresie to także umożliwienie komunikacji z podmiotem w taki sposób, jaki jest dogodny dla osoby ze szczególnymi potrzebami np. poprzez SMS czy przy użyciu usługi tłumaczenia migowego online.

W instytucjach publicznych w gminie Zakrzewo coraz większą uwagę przykładą się do dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej usług publicznych. Dotyczy to infrastruktury budynków publicznych, udogodnień, które mogą ułatwić komunikację osobom ze szczególnymi potrzebami i narzędzi informatycznych ułatwiających korzystanie ze stron internetowych.

W Urzędzie Gminy w Zakrzewie działa Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej tzw. e-PUAP. Jest to system, dzięki któremu można załatwić sprawy urzędowe przez Internet. Funkcje platformy pozwalają na tworzenie i szybką obsługę dokumentów elektronicznych. Za pomocą profilu zaufanego można podpisywać swoją korespondencję i w szybkim tempie komunikować się z urzędem. Dostęp do usług świadczonych przez platformę e-PUAP nie ma ograniczeń geograficznych. Z platformy może korzystać każdy użytkownik, który ma dostęp do Internetu i posiada elektroniczny podpis kwalifikowany lub profil zaufany. W związku z zagrożeniem pandemicznym wiele osób korzystało z tej formy komunikacji.

Zarządzanie kryzysowe

W Urzędzie Gminy w Zakrzewie funkcjonuje Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego. Głównym zadaniem Zespołu jest zapewnienie bezpieczeństwa lokalnej społeczności w przypadku wystąpienia zagrożeń spowodowanych zjawiskami atmosferycznymi, awariami przemysłowymi, skażeniami środowiska, chorobami epidemicznymi i terroryzmem lokalnym i międzynarodowym.

1.2 Sfera gospodarcza

W przedmiotowym punkcie przedstawiono diagnozę sytuacji gospodarczej gminy Zakrzewo. Zaprezentowano dane statystyczne wraz z wnioskami dotyczącymi podstawowych wskaźników obrazujących siłę gospodarczą gminy. Opisano charakter gospodarczy gminy oraz scharakteryzowano główne podmioty gospodarcze z terenu gminy.

Działalność gospodarcza w gminie

W formie tabelarycznej zaprezentowano rodzaj działalności gospodarczej z podziałem na sekcje PKD wśród podmiotów z gminy Zakrzewo zarejestrowanych w rejestrze REGON w latach 2018-2021.

Tabela 9 Rodzaj działalności gospodarczej z podziałem na sekcje PKD wśród podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w gminie Zakrzewo w latach 2018-2021

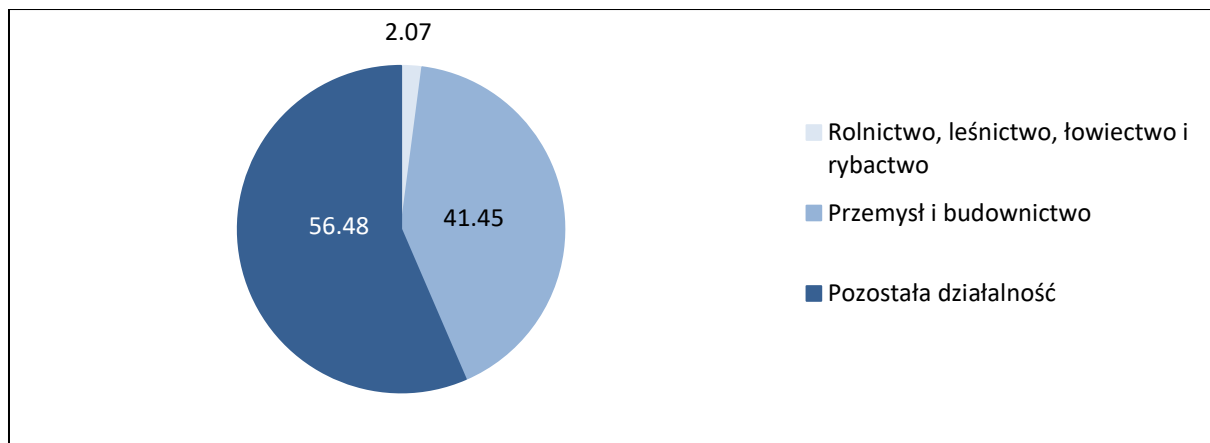
SEKCJA PKD	2019	2020	2021	2022
A: Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9	8	8	8
B: Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	0
C: Przetwórstwo przemysłowe	59	64	63	70
D: Wytwarzania i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	0	0
E: Dostawa wody, gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	3	3	3
F: Budownictwo	84	86	87	87
G: Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	73	78	75	74
H: Transport i gospodarka magazynowa	13	14	16	14
I: Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	6	7	7	7
J: Informacja i komunikacja	2	2	2	2
K: Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7	6	7	7
L: Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3	3	4	4
M: Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	10	12	14	20
N: Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	10	10	9	8
O: Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7	7	7	7
P: Edukacja	12	12	11	10
Q: Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	26	25	23	25
R: Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4	5	5	4
S i T: Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	33	35	35	34
U: Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Z powyższych danych wynika, że w obrazie gospodarczym gminy dominuje działalność z sekcji C, F, G, H, M, Q oraz S i T.

Poniżej przedstawiono wykres obrazujący udział podmiotów gospodarczych z sektora rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, przemysłu i budownictwa oraz pozostałej działalności w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w gminie Zakrzewo.

Wykres 10 Podmioty sektorów gospodarczych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w gminie Zakrzewo w 2022 r. (%)

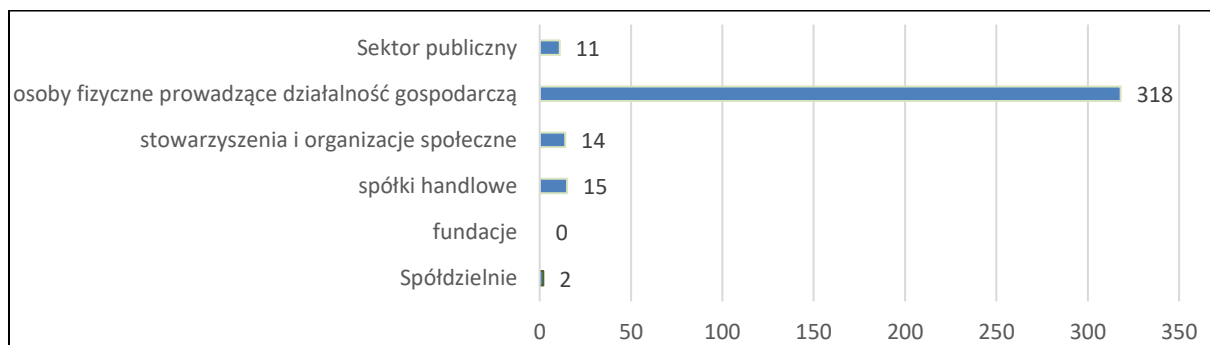

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Wykres ten pokazuje, że zdecydowaną większość udziału w profilu gospodarczym gminy stanowi działalność inna niż przemysł i budownictwo oraz pozostała działalność. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo stanowią marginalną wartość.

Poniżej zaprezentowano liczbę podmiotów gospodarczych w gminie Zakrzewo w podziale na sektory własnościowe w 2022 r.

Wykres 11 Podmioty gospodarcze według sektorów własnościowych w gminie Zakrzewo (2022 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Powyższy wykres wyraźnie wskazuje, że gospodarka w gminie Zakrzewo oparta jest w szczególności o osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Wskaźniki siły gospodarczej gminy

Poniżej przedstawiono podstawowe wskaźniki opisujące siłę gospodarczą gminy Zakrzewo.

Tabela 10 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w gminie Zakrzewo w latach 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
--	------	------	------	------	------	------

Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 mieszkańców	64	68	74	77	77	80
--	----	----	----	----	----	----

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Tabela 11 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w gminie Zakrzewo w latach 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców	52	56	61	64	63	66

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

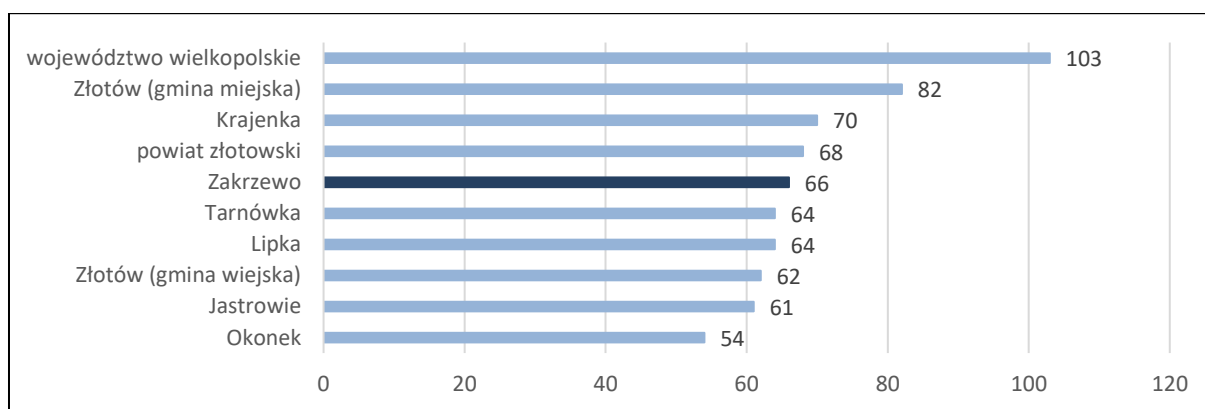
Tabela 12 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w gminie Zakrzewo w latach 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	260	277	301	314	311	318

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Dane w powyższych tabelach jednoznacznie wskazują na rosnącą liczbę podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą również w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na przestrzeni lat 2017-2022. Na rozwój podmiotów gospodarczych w gminie ma również wpływ dostępność środków od zewnętrznych źródeł finansowania na ich powstanie i rozwój. Poniżej przedstawiono jak wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców kształtuje się dla gminy Zakrzewo na tle innych gmin powiatu złotowskiego, średniej dla powiatu złotowskiego i województwa wielkopolskiego.

Wykres 12 Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla województwa wielkopolskiego, powiatu złotowskiego i gmin wchodzących w jego skład (stan na 31.12.2022 r.)

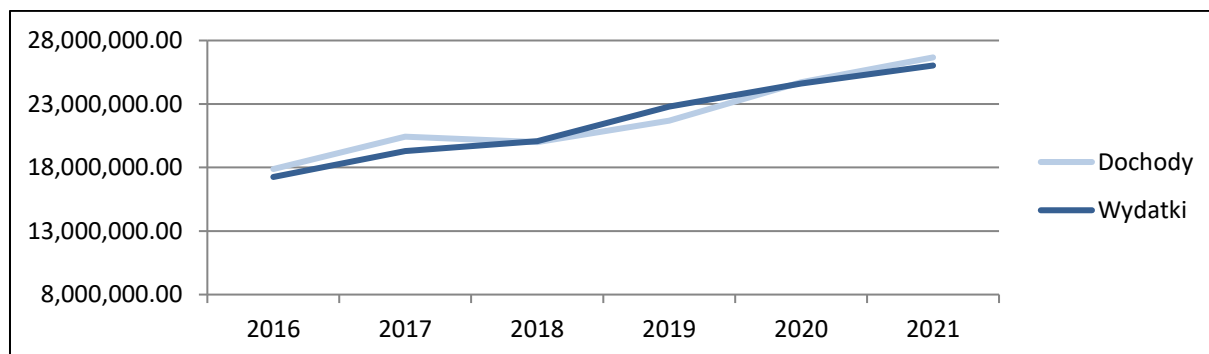
Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Powyższy wykres wykazuje, że analizowany wskaźnik dla gminy Zakrzewo – pomimo wzrostu przedsiębiorczości na przestrzeni ostatnich lat – jest nieznacznie niższy niż dla powiatu złotowskiego i znacząco niższy niż dla województwa wielkopolskiego.

Finanse publiczne

Poniżej przedstawiono dane dotyczące wysokości dochodów i wydatków gminy Zakrzewo w latach 2016-2021.

Wykres 13 Dochody i wydatki ogółem gminy Zakrzewo w latach 2016-2021 (zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Wykres wskazuje, że od 2019 r. dochody gminy Zakrzewo były wyższe niż wydatki z budżetu z wyjątkiem lat 2018-2019.

Poniżej przedstawiono wskaźnik dochodów gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2016-2021 oraz porównanie wartości za 2021 r. w stosunku do pozostałych gmin powiatu złotowskiego.

Tabela 13 Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Zakrzewo w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Dochody na 1 mieszkańca (zł)	3 628,17	4 125,03	4 022,83	4 430,70	5 003,89	5 450,31

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

W powyższej tabeli zaobserwować można ciągły wzrost wysokości dochodów gminy Zakrzewo w przeliczeniu na 1 mieszkańca od 2018 r.

Tabela 14 Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Zakrzewo w 2021 r. w porównaniu do gmin powiatu złotowskiego

GMINA	DOCHODY GMINY W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA (zł)
Lipka	6 432,08
Tarnówka	6 379,03
Okonek	6 260,71
Krajenka	5 778,72
Złotów (gmina miejska)	5 770,47
Jastrowie	5 733,61
Złotów (gmina wiejska)	5 716,72
Zakrzewo	5 450,31

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Analizowany wskaźnik plasuje gminę Zakrzewo na ostatnim miejscu wśród wszystkich gmin powiatu złotowskiego.

1.3 Sfera środowiskowa i techniczna

W przedmiotowym punkcie przedstawiono diagnozę sytuacji przestrzennej gminy Zakrzewo. Opisano lokalizację gminy pod kątem komunikacyjny, przedstawiając jej charakterystykę. Następnie przedstawiono kwestie gospodarki odpadami, infrastruktury technicznej, środowiska naturalnego, dóbr kulturowych i zagospodarowania przestrzennego.

Lokalizacja

Gmina Zakrzewo zlokalizowana jest w północnej części województwa wielkopolskiego w powiecie złotowskim.

Rysunek 2 Lokalizacja gminy Zakrzewo na planie województwa wielkopolskiego

Źródło: opracowanie własne

Gmina Zakrzewo zlokalizowana jest w północno-wschodniej części powiatu złotowskiego. Sąsiaduje z gminą wiejska Złotów i gminą Lipka z terenu województwa wielkopolskiego i gminą Więcbork z terenu województwa kujawsko-pomorskiego.

Rysunek 3 Lokalizacja gminy Zakrzewo na planie powiatu złotowskiego

Źródło: opracowanie własne

Gmina pod względem krajobrazu ma charakter rolniczy i turystyczny – typowymi krajobrazami są pola, lasy oraz wsie i miejscowości o luźnej zabudowie a także akweny wodne z potencjałem do rozwoju na cele turystyczne.

Poniżej przedstawiono położenie komunikacyjne gminy Zakrzewo.

Rysunek 4 Położenie komunikacyjne gminy Zakrzewo

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.google.pl/maps

Przez gminę Zakrzewo przebiega droga wojewódzka nr 188 i 189. Pozostałą część infrastruktury drogowej stanowią drogi powiatowe, gminne i wewnętrzne. Ponadto w gminie występuje sieć dróg wewnętrznych gospodarczych stanowiących dojazd do pól. System drogowy odgrywa najistotniejszą rolę w obsłudze komunikacyjnej mieszkańców gminy. Sieć dróg jest dobrze rozwinięta i zapewnia dobre połączenia zarówno z ośrodkami zewnętrznymi jak i ze wszystkimi sołectwami w gminie, ośrodkami miejskimi wyższego rzędu tj. Złotowem czy Chojnicami. Drogi wymagają przebudowy do pełnych parametrów wymaganych dla danej kategorii dróg, ale ogólnie są w dobrym stanie.

Konieczność modernizacji dotyczy również infrastruktury towarzyszącej: chodników, parkingów, oświetlenia.

Gmina boryka się z problemem małej liczby kilometrów dróg rowerowych.

Środowisko naturalne

Wody

Okolo 80% gminy Zakrzewo leży w obrębie zlewni rzeki Gwdy (odwadnianej w większości przez Głomę i jej dopływy). Natomiast wschodnia część gminy znajduje się w zlewni Łobzonki. Najbardziej rozwiniętą sieć hydrograficzną w gminie ma rzeka Głomia. Północno-zachodnią część gminy odwadnia Łobzonka, której całkowita długość wynosi 82,1 km. Jej największy, w tym rejonie dopływ – Stołunia – ma swój ujściowy odcinek na północnym krańcu gminy. Mały fragment gminy na północ od Nowej Wiśniewki położony jest w zlewni Kamiennej. Największą zlewnię cząstkową na terenie gminy Zakrzewo ma Skicka Struga. Na terenie gminy Zakrzewo występuje 14 jezior (powyżej 1 ha) zajmujących ogólną powierzchnię 410,21 ha. Największą powierzchnię zajmuje jezioro Borówno, Śmiardowskie i Głomskie.

Formy ochrony

Jeśli chodzi o formy ochrony przyrody (w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody) na terenie gminy położona jest część Krajeńskiego Parku Krajobrazowego, część obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Łobzonki i Bory Kujańskie i część specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 „Uroczyska Kujańskie” i „Dolina Łobzonki”.

Ponadto na terenie gminy znajduje się 25 pomników przyrody i 1 użytek ekologiczny.

Powietrze

Największym zanieczyszczeniem powietrza na terenie gminy jest tzw. zjawisko „niskiej emisji”. Zjawisko to dotyczy problemem spalania w domowych piecach paliw niskiej jakości. Sytuacja ta nasila się szczególnie w sezonie grzewczym i powoduje wyraźne okresowe pogorszenia stanu sanitarnego powietrza na terenach zasiedlonych i w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Kolejnym znaczącym źródłem zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy jest transport drogowy.

Dobra kulturowe

Do rejestru zabytków, które znajdują się na terenie gminy Zakrzewo wpisanych jest łącznie 7 obiektów. Wśród charakterystycznych i szczególnie istotnych dla identyfikacji kulturowej gminy są następujące obiekty (wpisane do Rejestru Zabytków Nieruchomych według Rejestru Zabytków Województwa Wielkopolskiego i objęte ochroną konserwatorską):

- kościół ewangelicki z 1907-08 r. w Drożyskach Wielkich (nr rej.: 176/Wlkp/A z 2.06.2004 r.),
- kościół fil. pw. św. Michała Archanioła z 1857 r. w Głomsku (nr rej.: 632/Wlkp/A z 20.06.1994 r.),
- park dworski z 2 poł. XIX w Kujanie (nr rej.: A-519 z 22.04.1985 r.),
- kościół par. pw. św. Marcina Biskupa, drewniany z 1647 r. w Starej Wiśniewce (nr rej.: 636/Wlkp/A z 2.04.1959 r.),
- dom nr 22 z pocz. XIX w Starej Wiśniewce (nr rej.: 633/Wlkp/A z 30.08.1966 r.),
- kościół pw. św. Marii Magdaleny z XIX-XX w. w Zakrzewie (nr rej.: 634/Wlkp/A z 12.11.1992 r.),
- „Dom Polski” przy ul. Domańskiego 18 z 1935 r. w Zakrzewie (nr rej.: 635/Wlkp/A z 18.12.1995 r.).

Poniżej zaprezentowano zdjęcia poszczególnych obiektów z terenu gminy Zakrzewo o dużej wartości kulturowej.

Zdjęcie 4 Kościół ewangelicki w Drożyskach Wielkich

Źródło: materiały własne

Zdjęcie 5 Kościół w Głomsku

Źródło: materiały własne

Zdjęcie 6 Kościół w Starej Wiśniewce

Źródło: materiały własne

Zdjęcie 7 Kościół w Zakrzewie

Źródło: materiały własne

Gospodarka odpadami

Usługę polegającą na odbiorze i zagospodarowaniu odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkaných świadczy wyspecjalizowany podmiot zewnętrzny. W przypadku odpadów zbieranych selektywnie obowiązuje odbiór odpadów z podziałem na 5 frakcji: papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne, bioodpady oraz odpady reszkowe. Na terenie gminy nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych.

Infrastruktura techniczna

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

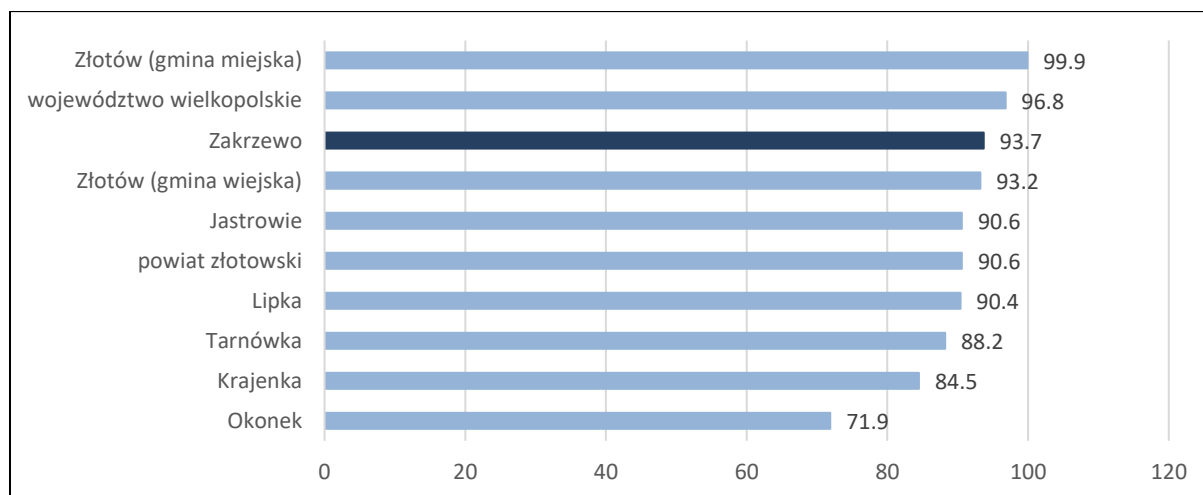
Samorządowy Zakład Komunalny użytkuje 3 stacje uzdatniania wody: w Starej Wiśniewce, w Wersku i w Zakrzewie, skąd dostarcza wodę do wszystkich miejscowości gminy. Na terenie gminy istnieją wodociągi grupowe w następujących miejscowościach:

- Stara Wiśniewka,
- Zakrzewo,
- Wersk,
- Kujan,
- Śmiardowo Złotowskie.

Wskaźnik mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej w gminie Zakrzewo wynosi 86,8%. Wszystkie sołectwa położone na obszarze gminy zaopatrywane są w wodę z istniejących systemów wodociągowych (wodociągi w większości wymagają modernizacji).

Długość sieci wodociągowej (stan na grudzień 2021) wyniosła 93,1 km.

Wykres 14 Osoby korzystające z sieci wodociągowej w % ogółu mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu złotowskiego (2021 r.)

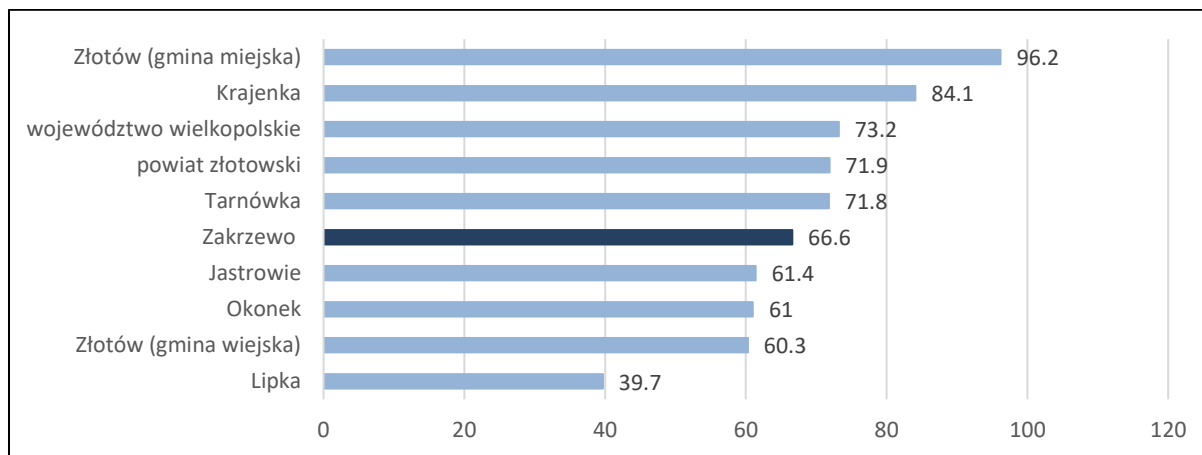

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Dla gminy Zakrzewo odnotowano 2 najwyższy wskaźnik spośród wszystkich gmin powiatu złotowskiego.

Na terenie gminy Zakrzewo istnieje sieć kanalizacji sanitarnej. Mieszkańcy odprowadzają ścieki również do szamb asenizacyjnych i przydomowych oczyszczalni ścieków. W gminie funkcjonuje przemysłowa oczyszczalnia ścieków.

Wykres 15 Osoby korzystające z sieci kanalizacyjnej w % ogółu mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu złotowskiego (2021 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Gmina Zakrzewo jest 4 gminą powiatu złotowskiego pod względem liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w % ogółu mieszkańców.

Obserwuje się inwestycje w przydomowe oczyszczalnie ścieków (m.in. dzięki współfinansowaniu inwestycji ze środków WFOŚiGW w Poznaniu oraz środków unijnych).

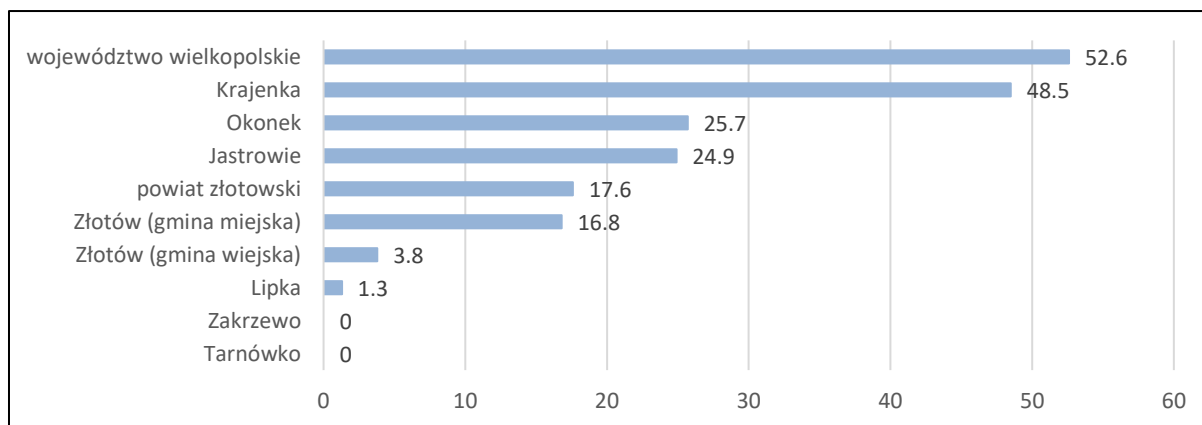
Zaopatrzenie w ciepło

Na obszarze gminy Zakrzewo nie ma zorganizowanych systemów ciepłowniczych. W siedliskach zagrodowych i zabudowie mieszkaniowej dominuje ogrzewanie piecowe. Na terenie gminy Zakrzewo nie istnieją większe źródła ciepła (kotłownie) w oparciu, o które można w przyszłości wybudować system ciepłowniczy i podłączyć do niego zwarte obszary zabudowy mieszkaniowej.

Sieć gazowa

Na terenie gminy Zakrzewo nie funkcjonuje sieć gazowa. Poniżej zaprezentowano porównanie gmin powiatu złotowskiego, powiatu złotowskiego i województwa wielkopolskiego pod kątem % mieszkańców korzystających z sieci gazowej w 2021 r.

Wykres 16 Osoby korzystające z sieci gazowej w % ogółu mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu złotowskiego (2021 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Gmina Zakrzewo jest jedną z 2 gmin powiatu złotowskiego bez dostępu do sieci gazowej.

Infrastruktura teleinformatyczna

Dostępność mieszkańców gminy Zakrzewo do infrastruktury telekomunikacyjnej systematycznie się poprawia. Sieć przewodowa telekomunikacyjna obejmuje teren całej gminy. Dzieje się tak za sprawą rozwoju telefonii komórkowej. Praktycznie cały obszar gminy objęty jest zasięgiem wszystkich funkcjonujących w Polsce operatorów sieci komórkowej. Rozwija się również rynek usług informatycznych, tj. transmisja danych i dostęp do sieci internetowej. Dalszy rozwój społeczeństwa informacyjnego na terenie gminy będzie uzależniony od ograniczenia bariery ekonomicznej w dostępie do Internetu oraz od efektywnego informatyzowania administracji publicznej na poziomie gminy. Procesowi temu powinny towarzyszyć działania związane z uświadamianiem i edukacją mieszkańców jak korzystać z usług i technologii informacyjnych, zwłaszcza w grupie wiekowej osób 50+. Stały dostęp do Internetu szerokopasmowego posiada cała gmina, a zwłaszcza placówki użyteczności publicznej.

1.4 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Zagospodarowanie przestrzenne

Obecnie na terenie gminy Zakrzewo obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zakrzewo (zatwierdzone Uchwałą nr XXXI/193/98 Rady Gminy Zakrzewo z dnia 27 lutego 1998 r.). Gmina Zakrzewo posiada plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów gminy (wieś Zakrzewo i Kujan, Drożyska Wielkie, Drożyska Małe, Śmiardowo Złotowskie)

Rysunek 5 Zasięg miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Zakrzewo

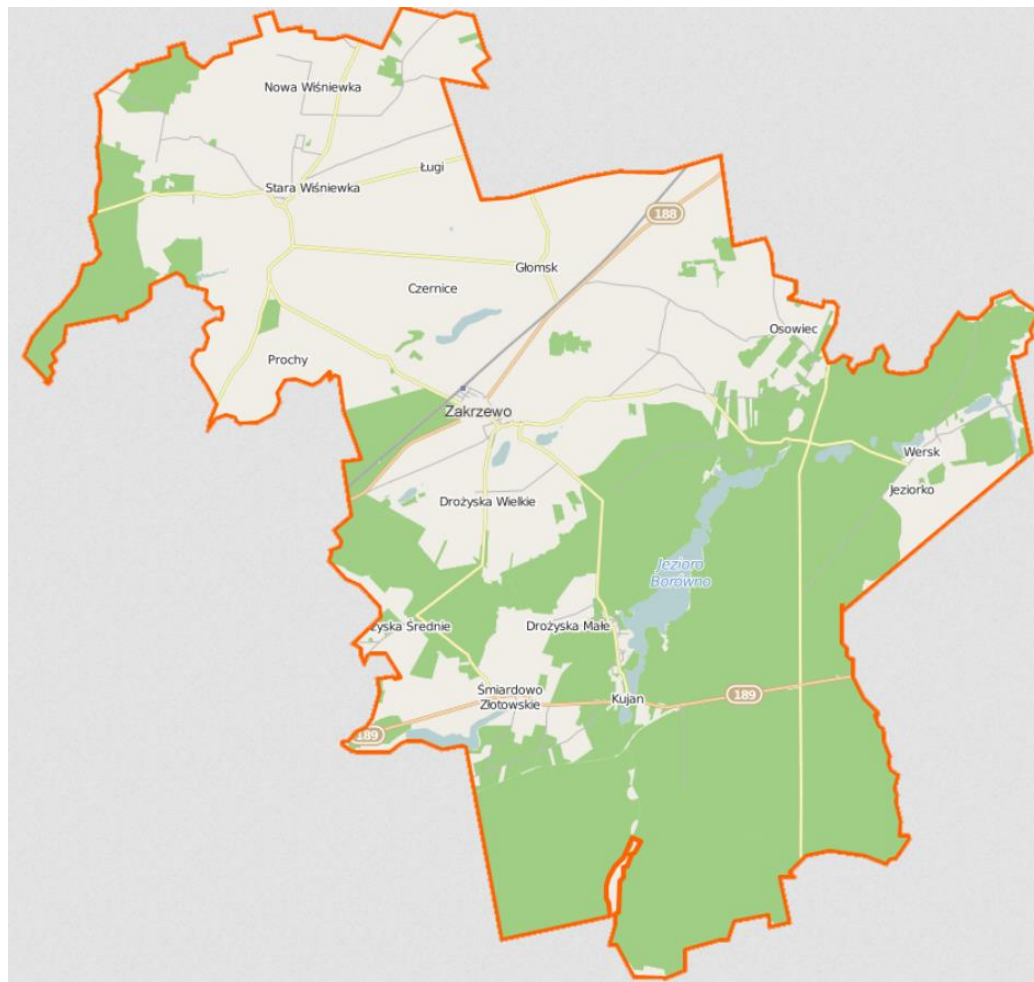

Źródło: www.zakrzewo.e-mapa.net

Struktura przestrzenna gminy pokazuje, że większość terenów zielonych (lasy i zalesienia) znajdują się w południowej części gminy, która stanowi obszar o największym potencjale

turystycznym/rozwojowym i w mniejszym stopniu w północno-zachodniej części gminy. Pozostałe tereny (obok zabudowań) stanowią jeziora oraz tereny rolnicze.

Rysunek 6 Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Zakrzewo

Źródło: opracowanie własne

1.5 Wnioski z diagnozy gminy

Gmina Zakrzewo w sferze społecznej boryka się z problemami typowymi dla gmin o podobnej liczbie mieszkańców i znaczeniu: ujemnym przyrostem naturalnym, spadkiem liczby mieszkańców. Zauważalne są również pozytywne zjawiska w sferze społecznej jak spadek bezrobocia, aktywna działalność organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej, odpowiednia baza oświatowa.

W sferze gospodarczej gmina charakteryzuje się wzrostem przedsiębiorczości (szczególnie jeśli chodzi osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą) i stabilną sytuacją finansów gminnych. Pomimo wzrostu przedsiębiorczości wskaźnik dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca jest wciąż najniższy wśród gmin powiatu złotowskiego, co może zostać zmienione przez nowe bodźce rozwojowe w gminie (m.in. wykorzystanie potencjału turystycznego).

W sferze środowiskowej i technicznej zauważalny jest potencjał rozwojowy związany z terenami atrakcyjnymi turystycznie (jeziora Borówno i Śmiardówka oraz Park Krajobrazowy „Bory Kujańskie”) i kulturowo (zabytki). Infrastruktura techniczna (wodociągi, kanalizacja) wymaga rozbudowy (tam, gdzie to możliwe)

W sferze funkcjonalno-przestrzennej gmina posiada tereny atrakcyjne turystycznie w szczególności w południowej części. Działalność administracyjna w kierunku odpowiedniego zagospodarowania i rozwoju tych terenów przejawia się choćby w posiadaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części tych terenów.

2 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

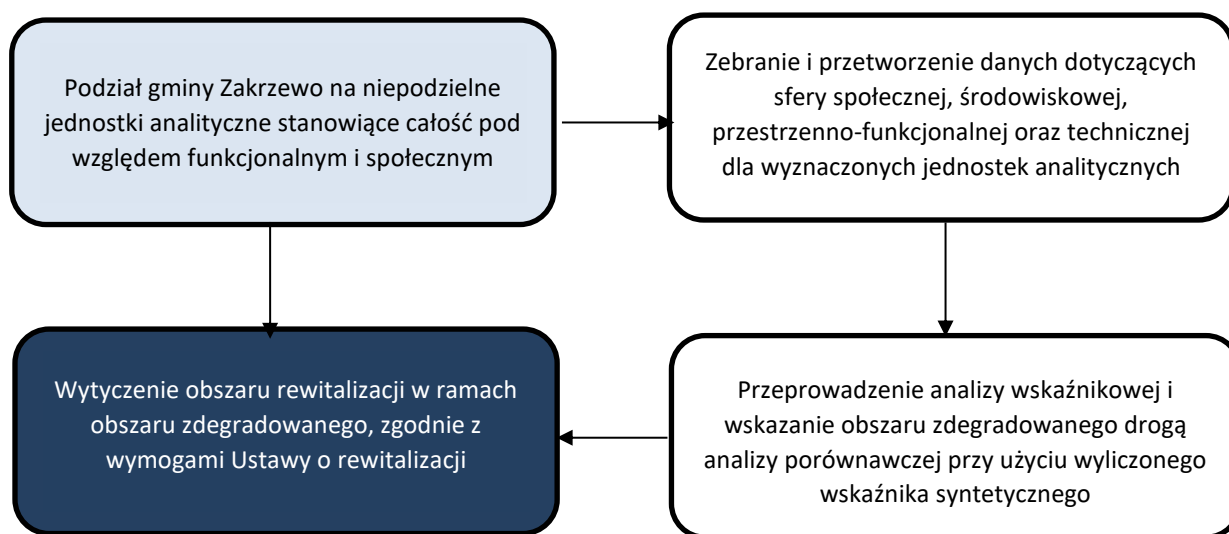
2.1 Procedura delimitacji obszaru zdegradowanego

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Zakrzewo oraz zawarta w niej metodyka delimitacji, opracowana została w sposób spełniający wymogi Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485.) w zakresie zbierania, przetwarzania oraz prezentowania danych.

Podczas opracowywania metodyki delimitacji wykorzystano także z wytycznych i rekomendacji zawartych w publikacji „Delimitacja – krok po kroku” zrealizowanej przez zespół pracowników Instytutu Rozwoju Miast pod redakcją Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa.

Metodyka przyjęta w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji na terenie gminy Zakrzewo, zakładała czteroetapowy system pracy, który przedstawiony został na poniższej grafice.

Rysunek 7 Metodyka delimitacji

Źródło: opracowanie własne

2.2 Podział gminy na jednostki analityczne

Zgodnie z metodyką prac przyjętą w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych na terenie gminy Zakrzewo, etap pierwszy dotyczył podziału gminy na niepodzielne jednostki analityczne stanowiące całość pod względem funkcjonalnym i społecznym, dla których w kolejnym kroku zebrano i przetworzono dane opisujące sferę: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną.

Jednostki analityczne wyznaczone w procesie delimitacji powinny w głównej mierze odzwierciedlać specyfikę danego terenu, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji dominującej, a także sposobu zagospodarowania przestrzennego. Istotnym jest, aby w trakcie dokonywania podziału uwzględnić także intensywność użytkowania danego obszaru. Tak przygotowany podział sprawi, że dokonana w kolejnych etapach porównawcza analiza wskaźnikowa, przeprowadzona zostanie w sposób uwzględniający zróżnicowanie przestrzenne gminy.

W procesie prac nad podziałem gminy na jednostki analityczne skorzystano z następujących źródeł danych:

- granice administracyjne,
- granice gminy,
- granice sołectw,
- obszar zabudowy,
- użytkowanie terenu,
- struktura użytkowania gruntów,
- funkcje terenu,
- wody powierzchniowe,
- obszary cenne przyrodniczo.

W trakcie dokonywania podziału gminy Zakrzewo na jednostki analityczne skorzystano z istniejącego już podziału administracyjnego, wyznaczając tym samym na obszarze wiejskim gminy 14 jednostek analitycznych położonych w granicach obowiązującego podziału ewidencyjnego, którymi były sołectwa: Czernice, Drożyska Małe, Drożyska Średnie, Drożyska Wielkie, Głomsk, Kujan, Ługi, Nowa Wiśniewka, Osowiec, Prochy, Stara Wiśniewka, Śmiardowo Złotowskie, Wersk i Zakrzewo. Z uwagi na fakt, że Gmina nie posiada precyzyjnych danych ewidencyjnych dotyczących podziału terenu na sołectwa, ustalono podział na podstawie faktycznie działające modelu funkcjonalno-przestrzennego gminy.

W przypadku wsi Zakrzewo, skupiającej większość mieszkańców gminy dokonano podziału na 3 mniejsze jednostki zamieszkałe przez porównywalną liczbę mieszkańców:

- Zakrzewo I (od drogi wojewódzkiej na północ),
- Zakrzewo II (centrum Zakrzewa w obrębie ulic: 29 stycznia - droga wojewódzka - Osmańczyka - Plac Wolności – Złotowska),
- Zakrzewo III (pozostała część Zakrzewa).

Podział ten podyktowany został spełnieniem kryterium ustawowego wyrażonego w art. 10 ust. 2 Ustawy o rewitalizacji, który brzmi: „Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy”.

Tym samym podział gminy Zakrzewo na jednostki analityczne przeprowadzony został w sposób uwzględniający podział administracyjny z uwzględnieniem podziału funkcjonalnego wsi Zakrzewo.

Wyznaczone jednostki zachowały wewnętrzną spójność funkcjonalną. W przypadku jednostki Zakrzewo I zdecydowano się na jej wyodrębnienie z uwagi na odrębne położenie w strukturze Zakrzewa – obszar położony jest od drogi wojewódzkiej na północ i charakteryzuje się układem ulic i zabudową jednorodzinną.

W przypadku jednostki Zakrzewo II zdecydowano o jej wyodrębnieniu z uwagi na mnogość terenów sportowo-rekreacyjnych (boisko, szkoła podstawowa, obszar zadrzewiony w obrębie ulic Dworcowej i Osmańczyka), natężenie zabudowy z lat 70-90-tych i koncentrację stosunkowo dużej liczby mieszkańców na niewielkim obszarze.

W przypadku jednostki Zakrzewo III charakterystyczne jest nasycenie obszaru obiektami ważnymi dla funkcjonowania Zakrzewa (Urząd Gminy Zakrzewo, kościół, Dom Polski, promenada, przedszkole, ciąg handlowo-usługowy przy ul. Osmańczyka).

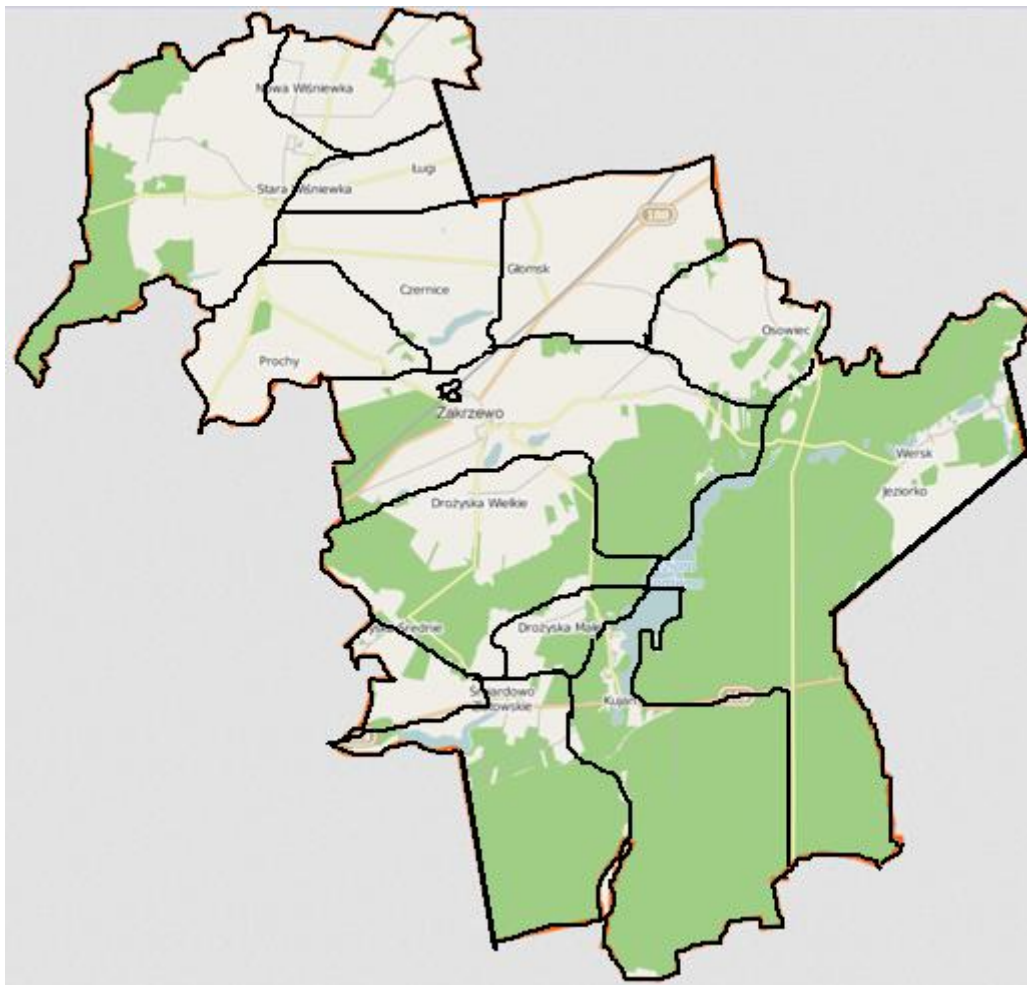
Szczegółowe dane dotyczące wyodrębnionych jednostek analitycznych dla gminy Zakrzewo przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 15 Jednostki analityczne na terenie gminy Zakrzewo – dane podstawowe

Jednostka analityczna	Powierzchnia jednostki (km ²)	Udział w całkowitej powierzchni gminy	Liczba mieszkańców	Udział w całkowitej liczbie mieszkańców gminy
Czernice	8,572	5,27%	348	7,17%
Drożyska Małe	4,302	2,65%	25	0,52%
Drożyska Średnie	2,913	1,79%	40	0,82%
Drożyska Wielkie	14,456	8,89%	416	8,57%
Głomsk	12,708	7,82%	428	8,82%
Kujan	18,985	11,68%	294	6,06%
Ługi	3,377	2,08%	113	2,33%
Nowa Wiśniewka	6,558	4,04%	114	2,35%
Osowiec	2,439	1,50%	65	1,34%
Prochy	5,972	3,67%	105	2,16%
Stara Wiśniewka	18,976	11,68%	502	10,35%
Śmiardowo Złotowskie	12,965	7,98%	274	5,65%
Wersk	31,062	19,11%	204	4,20%
Zakrzewo I	0,324	0,20%	547	11,27%
Zakrzewo II	0,24	0,15%	597	12,30%
Zakrzewo III	18,671	11,49%	780	16,08%

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 8 Jednostki analityczne na terenie gminy Zakrzewo - granice

Źródło: opracowanie własne

2.3 Wybór wskaźników analitycznych

Zjawiska kryzysowe

Celem analizy wskaźnikowej dokonanej w dalszej części Diagnozy było zbadanie natężenia zjawisk kryzysowych występujących na terenie gminy Żmigród. Na potrzeby przedmiotowej analizy zebrano dane umożliwiające zbadanie sfery społecznej - poziom bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, udział liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), poziom kapitału społecznego, a także poziom edukacji.

W sferze gospodarczej skupiono się przede wszystkim na zbadaniu aktywności gospodarczej w poszczególnych jednostkach analitycznych, natomiast w sferze środowiskowej zbadano stopień pokrycia budynków szkodliwymi dla zdrowia i środowiska włóknami azbestowymi oraz liczbę gospodarstw domowych z piecami węglowymi jako źródłem ogrzewania.

W sferze technicznej oraz sferze przestrzenno-funkcjonalnej zbadano dostępność infrastruktury publicznej (zdecydowano się na analizę liczby placów zabaw jako obiektów, które powinny znajdować się w każdej miejscowości; gmina nie posiada wielu obiektów sportowo-rekreacyjnych – różnicowanie

jednostek analitycznych pod tym względem nie przyniosłoby obiektywnych wniosków). Dodatkowo wskazano odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych i liczbę osób korzystających z sieci kanalizacyjnej.

Pozyskanie danych

Dane wyjściowe pozyskane zostały z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, danych statystycznych prowadzonych przez Komendę Powiatową Policji w Złotowie, danych statystycznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zakrzewie, a także danych Powiatowego Urzędu Pracy w Złotowie.

Charakter danych i przedział czasowy

Podczas doboru wskaźników dokonano ich jednoczesnego rozróżnienia na stymulanty i destymulanty, określając tym samym czy wysokie wartości wskaźnika powodują rozwój danej jednostki (np. liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych – STYMULANTA), czy też prowadzą do kryzysu (np. Liczba osób długotrwale bezrobotnych – DESTYMULANTA). Inaczej mówiąc, w przypadku stymulanty, wzrost wskaźnika oznacza pozytywny rezultat dla badanego zjawiska, natomiast w przypadku destymulanty – wzrost wartości zmiennej świadczy negatywnie o zjawisku. Każdy z omawianych wskaźników zawiera informacje o zakresie czasowym jakiego dotyczy. Ma to na celu uszczegółowienie i doprecyzowanie występowania (trwania) danego zjawiska kryzysowego. Dane dotyczą 2022 r.

Zestawienie wskaźników użytych podczas analizy służącej zdiagnozowaniu zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych zaprezentowane zostało w poniższej tabeli.

Tabela 16 Zestawienie wskaźników użytych podczas analizy służącej zdiagnozowaniu zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych

Zjawisko	Wskaźnik	Źródło danych	Stymulanta/destymulanta	Zakres czasowy
Bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych	PUP w Złotowie	Destymulanta	2022 r.
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	PUP w Złotowie	Destymulanta	2022 r.
	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym	PUP w Złotowie	Destymulanta	2022 r.
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia	PUP w Złotowie	Destymulanta	2022 r.
Ubóstwo	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa	GOPS w Złotowie	Destymulanta	2022 r.
	Liczba uczniów otrzymująca stypendium socjalne	GOPS w Złotowie	Destymulanta	2022 r.
	Liczba uczniów korzystających z posiłków dofinansowanych z GOPS	GOPS w Złotowie	Destymulanta	2022 r.
Przestępczość	Liczba stwierdzonych przestępstw w przeliczeniu na liczbę osób długotrwale bezrobotnych	KPP w Złotowie	Destymulanta	2022 r.
Kapitał społeczny	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych	Gmina Zakrzewo	Stymulanta	2022 r.
Aktywność społeczna	Liczba kół gospodyń wiejskich	Gmina Zakrzewo	Stymulanta	2022 r.

Aktywność gospodarcza	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych	Gmina Zakrzewo	Destymulanta	2022 r.
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Gmina Zakrzewo	Stymulanta	2022 r.
Stan środowiska	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi	Gmina Zakrzewo	Destymulanta	2022 r.
Dostępność infrastruktury	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych)	Gmina Zakrzewo	Stymulanta	2022 r.
Stan techniczny	Odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych	Gmina Zakrzewo	Destymulanta	2022 r.
	Liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej	Gmina Zakrzewo	Stymulanta	2022 r.

Źródło: opracowanie własne

2.4 Analiza zróżnicowania natężenia zjawisk kryzysowych na obszarze gminy

Przyjęta metodologia

Z uwagi na fakt, że dobrane wskaźniki przedstawiane są w różnych jednostkach i przedziałach, ich porównywanie oparte na jednowymiarowych zasadach statystycznych pozostaje utrudnione. W przypadku analizy zjawisk złożonych, które opisuje się więcej niż jedną zmienną, pojawiają się problemy, które nie występują w analizach prostych dla jednej zmiennej.

Dlatego też podstawą analizy wielowymiarowej jest wskaźnik syntetyczny, który pozwala na porównanie poszczególnych mierników i otrzymanie jednego wskaźnika poziomu rozwoju obszaru. Jest to możliwe dzięki standaryzacji różnych zmiennych niezależnie od ich rodzaju, znaku, wielkości i jednostek.

Standaryzacja danych służy sprowadzeniu zmiennych o różnej wartości i jednostkach do wzajemnej porównywalności. Wiąże się ona również z ustaleniem kierunku wpływu każdego ze wskaźników, czyli określeniem czy dany wskaźnik jest stymulantą, czy destymulantą (co wykonano w poprzednim etapie).

Z tego względu, w celu standaryzacji wskaźników posłużono się metodą wyrażoną wzorem:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j} \quad \text{gdy zmienna jest stymulantą}$$

lub

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j} * (-1) \quad \text{gdy zmienna jest destymulantą}$$

gdzie:

- t_{ij} – standaryzowana wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i ,
- x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i ,
- $\bar{x}_j$ – średnia arytmetyczna wskaźnika j ,
- s_j – odchylenie standardowe wskaźnika j .

W ten sposób wartości większe od średniej dla całej gminy po standaryzacji będą przyjmowały wartość dodatnią (korzystniejszą dla danej jednostki analitycznej), natomiast wartości mniejsze od średniej – wartość ujemną (niekorzystną dla danej jednostki analitycznej). Im niższa jest wartość standaryzowanego wskaźnika tym poziom koncentracji negatywnego zjawiska w danej jednostce analitycznej jest większy.

Ostatnim etapem wyznaczenia wskaźnika syntetycznego jest obliczenie średniej arytmetycznej zestandaryzowanych zmiennych dla każdej z badanych sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. Wartość wskaźnika syntetycznego odpowiada na pytanie, czy dana jednostka analityczna znajduje się w stanie kryzysowym. Wysokie wartości wskaźnika świadczą o pozytywnym obrazie zjawisk w danej jednostce, natomiast niskie ukazują koncentrację zjawisk kryzysowych. W celu uzyskania wartości wskaźnika syntetycznego posłużono się wzorem:

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{k=1}^n t_{ij}$$

gdzie:

- P_i – syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk dla jednostki analitycznej i ,
- n – liczba wskaźników,
- t_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i .

Zgodnie z przyjętą metodyką do obszaru zdegradowanego włączone mogą zostać wszystkie te jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny jest ujemny (mniejszy niż 0) w sferze społecznej oraz w co najmniej jednej z pozostałych sfer. Im niższe wartości przyjmuje wskaźnik syntetyczny tym poziom negatywnych zjawisk w danej sferze jest większy.

Wyniki dla poszczególnych sfer

Sfera społeczna

Zgodnie z art. 9 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji, obszarem zdegradowanym jest obszar gminy, który znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w szczególności:

- bezrobocia,
- ubóstwa,
- przestępczości,
- niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego,
- niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Wymienione wyżej zjawiska stanowią katalog otwarty. Oznacza to, że poza wspomnianymi przykładami możliwe jest przeprowadzenie analizy porównawczej obejmującej inne zjawiska społeczne powodujące stan kryzysowy.

Bezrobocie zmierzono za pomocą wskaźników dotyczących liczby bezrobotnych w różnym ujęciu. Wskaźniki standaryzowane wykazały, że niekorzystna sytuacja w obszarze bezrobocia widoczna jest w

sołectwach: Czernice, Drożyska Wielkie, Kujan, Stara Wiśniewka, Śmiardowo Złotowskie, Wersk i 3 jednostkach analitycznych dotyczących Zakrzewa.

Z kolei ubóstwo zmierzono liczbą osób korzystających ze wsparcia socjalnego. Niekorzystna sytuacja widoczna jest w sołectwach: Drożyska Wielkie, Kujan, Nowa Wiśniewka, Osowiec, Stara Wiśniewka, Śmiardowo Złotowskie i 3 jednostkach analitycznych dotyczących Zakrzewa.

Analizie poddano również liczbę mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami (osobami z niepełnosprawnościami). Niekorzystna sytuacja jest widoczna w sołectwach: Drożyska Wielkie, Śmiardowo Złotowskie i 3 jednostkach analitycznych dotyczących Zakrzewa.

Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców danej jednostki jest jednym z wyznaczników atrakcyjności życia w gminie. Na terenie gminy Zakrzewo w ostatnich latach nie obserwuje się wzrostu przestępczości. Obserwacje Gminy i jej jednostek zajmujących się sprawami społecznymi (m.in. GOPS) wskazują, że przestępczość wśród mieszkańców powiązana jest z innymi problemami społecznymi ich dotyczącymi w szczególności długotrwałymi. Z tego powodu poziom bezpieczeństwa zmierzono liczbą przestępstw w poszczególnych jednostkach analitycznych w przeliczeniu na liczbę osób długotrwale bezrobotnych w tych jednostkach.

Kapitał społeczny mierzony został aktywnością mieszkańców w organizacjach pozarządowych i fundacjach. Niekorzystna sytuacja widoczna jest w sołectwach Drożyska Małe, Drożyska Średnie, Drożyska Wielkie, Kujan, Ługi, Nowa Wiśniewka, Osowiec, Prochy, Śmiardowo Złotowskie, Wersk oraz w jednostkach analitycznych Zakrzewo I i Zakrzewo II.

Z kolei uczestnictwo mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym zmierzono liczbą kół gospodyń wiejskich, które w takich gminach jak Zakrzewo są często centrami życia kulturalnego i społecznego sołectw. Wskaźniki wykazały niekorzystną sytuację w sołectwach Drożyska Małe, Drożyska Średnie, Kujan, Nowa Wiśniewka, Prochy oraz w jednostkach analitycznych Zakrzewo I i Zakrzewo II.

Poniżej przedstawiono wartości poszczególnych wskaźników (liczbowe i ustandaryzowane) podziałem na przyjęte jednostki analityczne.

Załącznik nr ... do Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Zakrzewo

Tabela 17 Wartości wskaźników sfery społecznej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych gminy Zakrzewo dla zjawiska określonego jako „BEZROBOCIE”

Jednostka analityczna	Liczba osób bezrobotnych		Liczba osób długotrwale bezrobotnych		Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym		Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia	
	Wskaźnik	Standaryzacja	Wskaźnik	Standaryzacja	Wskaźnik	Standaryzacja	Wskaźnik	Standaryzacja
Czernice	6	-0,013954998	1	0,572656287	2	-0,801614341	0	0,566138517
Drożyska Małe	0	1,325724802	0	1,081684097	0	1,17159019	0	0,566138517
Drożyska Średnie	1	1,102444836	0	1,081684097	0	1,17159019	0	0,566138517
Drożyska Wielkie	9	-0,683794898	5	-1,463454955	3	-1,788216606	5	-0,566138517
Głomsk	4	0,432604935	2	0,063628476	0	1,17159019	0	0,566138517
Kujan	6	-0,013954998	2	0,063628476	2	-0,801614341	5	-0,566138517
Ługi	1	1,102444836	0	1,081684097	0	1,17159019	0	0,566138517
Nowa Wiśniewka	3	0,655884902	1	0,572656287	1	0,184987925	2	0,113227703
Osowiec	1	1,102444836	0	1,081684097	0	1,17159019	0	0,566138517
Prochy	1	1,102444836	0	1,081684097	1	0,184987925	0	0,566138517
Stara Wiśniewka	11	-1,130354831	5	-1,463454955	1	0,184987925	0	0,566138517
Śmiardowo Złotowskie	10	-0,907074865	3	-0,445399334	2	-0,801614341	0	0,566138517
Wersk	6	-0,013954998 -1,130354831 -0,907074865	3	-0,445399334	2	-0,801614341 -1,788216606 0,184987925	1	0,33968311
Zakrzewo I	11		2	0,063628476	3		10	-1,698415551
Zakrzewo II	10		4	-0,954427144	1		1	0,33968311
Zakrzewo III	15	-2,023474698	6	-1,972482765	1	0,184987925	16	-3,057147992

Źródło: opracowanie własne

Tabela 18 Wartości wskaźników sfery społecznej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych gminy Zakrzewo dla zjawiska określonego jako „UBÓSTWO”

Jednostka analityczna	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej		Liczba uczniów otrzymująca stypendium socjalne		Liczba uczniów korzystających z posiłków dofinansowanych z GOPS	
	Wskaźnik	Standaryzacja	Wskaźnik	Standaryzacja	Wskaźnik	Standaryzacja
Czernice	1	0,478763932	0	0,441792624	0	1,18272377
Drożyska Małe	0	0,710891898	0	0,441792624	0	1,18272377
Drożyska Średnie	0	0,710891898	0	0,441792624	0	1,18272377
Drożyska Wielkie	4	-0,217619969	1	-0,343616486	3	-0,648590455
Głomsk	1	0,478763932	0	0,441792624	4	-1,25902853 -0,03815238
Kujan	1	0,478763932	0	0,441792624	2	
Ługi	0	0,710891898	0	0,441792624	0	1,18272377
Nowa Wiśniewka	1	0,478763932	0	0,441792624	4	-1,25902853
Osowiec	1	0,478763932	2	-1,129025595	2	-0,03815238
Prochy	1	0,478763932	0	0,441792624	0	1,18272377
Stara Wiśniewka	4	-0,217619969	0	0,441792624	2	-0,03815238
Śmiardowo Złotowskie	3	0,014507998	5	-3,485252925	5	-1,869466605
Wersk	2	0,246635965	0	0,441792624	1	0,572285695
Zakrzewo I	14	-2,538899637	0	0,441792624	4	-1,25902853
Zakrzewo II	2	0,246635965	0	0,441792624	2	-0,03815238
Zakrzewo III	14	-2,538899637	1	-0,343616486	2	-0,03815238

Źródło: opracowanie własne

Załącznik nr ... do Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Zakrzewo

Tabela 19 Wartości wskaźników sfery społecznej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych gminy Zakrzewo dla zjawisk określonych jako „PRZESTĘPCZOŚĆ”, „KAPITAŁ SPOŁECZNY” i „AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA”

Jednostka analityczna	PRZESTĘPCZOŚĆ		KAPITAŁ SPOŁECZNY		AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	
	Liczba stwierdzonych przestępstw w przeliczeniu na liczbę osób długotrwale bezrobotnych		Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych		Liczba kół gospodyń wiejskich	
	Wskaźnik	Standaryzacja	Wskaźnik	Standaryzacja	Wskaźnik	Standaryzacja
Czernice	3	-2,41738	2	0,356034497	1	0,881917104
Drożyska Małe	0	0,925581	0	-0,719023389	0	-1,133893419
Drożyska Średnie	0	0,925581	0	-0,719023389	0	-1,133893419
Drożyska Wielkie	1	-0,18874	0	-0,719023389	1	0,881917104
Głomsk	2	-1,30306	2	0,634432402	1	0,881917104
Kujan	1	-0,18874	1	-0,042295493	0	-1,133893419
Ługi	0	0,925581	1	-0,042295493	1	0,881917104
Nowa Wiśniewka	0	0,925581	0	-0,719023389	0	-1,133893419
Osowiec	0	0,925581	0	-0,719023389	1	0,881917104
Prochy	0	0,925581	0	-0,719023389	0	-1,133893419
Stara Wiśniewka	0,8	0,034126	2	0,634432402	1	0,881917104
Śmiardowo Złotowskie	0,66	0,182702	0	-0,719023389	1	0,881917104
Wersk	0	0,925581	1	-0,042295493	1	0,881917104
Zakrzewo I	1,5	-1,86022	1	-0,042295493	0	-1,133893419
Zakrzewo II	1,5	-0,7459	1	-0,042295493	0	-1,133893419
Zakrzewo III	1,83	-1,11734	6	3,341343982	1	0,881917104

Źródło: opracowanie własne

Sfera gospodarcza

Do oceny czy w danej jednostce analitycznej występują zjawiska negatywne wykorzystano wskaźniki dotyczące liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych i liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2022 r. Pierwszy wskaźnik pokazuje siłę gospodarczą danej jednostki analitycznej a drugi pokazuje czy w danej jednostce następuje regres gospodarczy.

Poniżej przedstawiono wartości poszczególnych wskaźników (liczbowe i ustandaryzowane) podziałem na przyjęte jednostki analityczne.

Tabela 20 Wartości wskaźników sfery gospodarczej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych gminy Zakrzewo dla zjawiska określonego jako „AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA”

Jednostka analityczna	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w stosunku do liczby mieszkańców		Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych (w 2022 r.)	
	Wskaźnik	Standaryzacja	Wskaźnik	Standaryzacja
Czernice	0,07	0,297647449	0	0,458349249
Drożyska Małe	0,16	2,572497741	0	0,458349249
Drożyska Średnie	0,05	-0,207874838	0	0,458349249
Drożyska Wielkie	0,05	-0,19572286	0	0,458349249
Głomsk	0,03	-0,763004452	0	0,458349249
Kujan	0,03	-0,697921953	2	-2,475085942
Ługi	0,02	-1,024315699	0	0,458349249
Nowa Wiśniewka	0,07	0,302081855	0	0,458349249
Osowiec	0,02	-1,082817257	0	0,458349249
Prochy	0,05	-0,268056062	0	0,458349249
Stara Wiśniewka	0,05	-0,162559095	0	0,458349249
Śmiardowo Złotowskie	0,04	-0,456946037	0	0,458349249
Wersk	0,01	-1,099972991	1	-1,008368347
Zakrzewo I	0,07	0,238038331	0	0,458349249
Zakrzewo II	0,07	0,391215645	2	-2,475085942
Zakrzewo III	0,14	2,157710223	0	0,458349249

Źródło: opracowanie własne

Niekorzystna sytuacja zauważalna jest w jednostkach: Drożyska Średnie, Głomsk, Kujan, Ługi, Osowiec, Prochy, Stara Wiśniewka, Śmiardowo Złotowskie, Wersk i Zakrzewo II.

Sfera środowiskowa

Do oceny czy w danej jednostce analitycznej występuje niekorzystna sytuacja w badanej strefie wykorzystano wskaźniki mówiące o liczbie budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi w stosunku do liczby mieszkańców, powierzchni materiałów zawierających azbest i liczbie gospodarstw domowych z ogrzewaniem na węgiel.

Poniżej przedstawiono wartości poszczególnych wskaźników (liczbowe i ustandaryzowane) podziałem na przyjęte jednostki analityczne.

Tabela 21 Wartości wskaźników sfery środowiskowej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych gminy Zakrzewo dla zjawiska określonego jako „STAN ŚRODOWISKA”

Jednostka analityczna	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi w stosunku do liczby mieszkańców jednostki	
	Wskaźnik	Standaryzacja
Czernice	0,15	-0,333370029
Drożyska Małe	0,20	-1,336996785
Drożyska Średnie	0,05	1,818986145
Drożyska Wielkie	0,16	-0,467078413
Głomsk	0,19	-1,061708554
Kujan	0,11	0,509360576
Ługi	0,17	-0,666699525
Nowa Wiśniewka	0,16	-0,45110684
Osowiec	0,20	-1,336996785
Prochy	0,15	-0,335097442
Stara Wiśniewka	0,17	-0,607725829
Śmiardowo Złotowskie	0,14	-0,123747873
Wersk	0,11	0,498836423
Zakrzewo I	0,11	0,640060163
Zakrzewo II	0,07	1,461272837
Zakrzewo III	0,05	1,792011932

Źródło: opracowanie własne

Niekorzystna sytuacja zauważalna jest w jednostkach: Czernice, Drożyska Małe, Drożyska Wielkie, Głomsk, Ługi, Nowa Wiśniewka, Osowiec, Prochy, Stara Wiśniewka, Śmiardowo Złotowskie.

Sfera przestrzenno-funkcyjna

Do oceny czy w danej jednostce analitycznej występuje niekorzystna sytuacja w badanej strefie wykorzystano wskaźniki mówiące o liczbie ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych), odsetku obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych oraz o liczbie osób korzystających z sieci kanalizacyjnej.

Poniżej przedstawiono wartości poszczególnych wskaźników (liczbowe i ustandaryzowane) podziałem na przyjęte jednostki analityczne.

Załącznik nr ... do Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Zakrzewo

Tabela 22 Wartości wskaźników sfery przestrzenno-funkcjonalnej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych gminy Zakrzewo dla zjawiska określonego jako „DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY” i sfery technicznej dla zjawiska określonego jako „STAN TECHNICZNY”

Jednostka analityczna	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA		SFERA TECHNICZNA			
	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych)		Odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych		Liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej	
	Wskaźnik	Standaryzacja	Wskaźnik	Standaryzacja	Wskaźnik	Standaryzacja
Czernice	1	0,356034497	1	0	0	-0,733323389
Drożyska Małe	0	-1,542816156	0	1	3	-0,720486218
Drożyska Średnie	0	-1,542816156	1	0	0	-0,733323389
Drożyska Wielkie	1	0,356034497	0	1	344	0,73867221
Głomsk	2	2,254885151	2	-1	0	-0,733323389
Kujan	1	0,356034497	3	-2	227	0,238022544
Ługi	1	0,356034497	1	0	0	-0,733323389
Nowa Wiśniewka	1	0,356034497	1	0	0	-0,733323389
Osowiec	0	-1,542816156	0	1	0	-0,733323389
Prochy	0	-1,542816156	0	1	0	-0,733323389
Stara Wiśniewka	1	0,356034497	0	1	405	0,999694686
Śmiardowo Złotowskie	1	0,356034497	1	0	111	-0,258348065
Wersk	1	0,356034497	0	1	0	-0,733323389
Zakrzewo I	1	0,356034497	2	-1	333	0,691602584
Zakrzewo II	1	0,356034497	1	0	568	1,697180973
Zakrzewo III	1	0,356034497	3	-2	751	2,480248399

Źródło: opracowanie własne

Niekorzystna sytuacja zauważalna jest w jednostkach: Czernice, Drożyska Małe, Drożyska Średnie, Głomsk, Kujan, Ługi, Nowa Wiśniewka, Osowiec, Prochy,

Zbiorcze wyniki

Zgodnie z założeniami metodycznymi, do obszaru zdegradowanego włączone mogą zostać wszystkie te jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny natężenia zjawisk kryzysowych w sferze społecznej jest niższy niż 0 oraz dla których zidentyfikowano przynajmniej jedno negatywne zjawisko w przynajmniej jednej z 4 sfer wskazanych w art. 9 ust. 1 pkt 1-4 Ustawy o rewitalizacji.

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Dokonana w poprzedniej części dokumentu analiza wskaźnikowa, pozwoliła zdiagnozować natężenie zjawisk kryzysowych sfery społecznej w następujących jednostkach analitycznych gminy Zakrzewo:

- Drożyska Wielkie,
- Kujan,
- Śmiardowo Złotowskie,
- Zakrzewo I.
- Zakrzewo II.

Analiza pozostałych sfer (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej), wskazała na brak jednostek, w których nie występują zjawiska kryzysowe występujące poza sferą społeczną. Dokonana w diagnozie analiza wskaźnikowa oparta na korelacji sfery społecznej z pozostałymi sferami tj. sferą gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną pozwoliła uzyskać macierz obrazującą występowanie negatywnych zjawisk w poszczególnych jednostkach analitycznych.

W poniższej tabeli przedstawiono w sposób zbiorczy wyniki analizy sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego.

Załącznik nr ... do Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Zakrzewo

Tabela 23 Analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego natężenia zjawisk kryzysowych w jednostkach analitycznych gminy Zakrzewo

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
Czernice	0,124707739	0,377998	-0,333370029	0,356034497	-0,36666
Drożyska Małe	0,555321009	1,515423	-1,336996785	-1,542816156	0,139757
Drożyska Średnie	0,532993012	0,125237	1,818986145	-1,542816156	-0,36666
Drożyska Wielkie	-0,573727817	0,131313	-0,467078413	0,356034497	0,869336
Głomsk	0,210877965	-0,15233	-1,061708554	2,254885151	-0,86666
Kujan	-0,180060412	-1,5865	0,509360576	0,356034497	-0,88099
Ługi	0,802246854	-0,28298	-0,666699525	0,356034497	-0,36666
Nowa Wiśniewka	0,026094904	0,380216	-0,45110684	0,356034497	-0,36666
Osowiec	0,432191831	-0,31223	-1,336996785	-1,542816156	0,133338
Prochy	0,411119989	0,095147	-0,335097442	-1,542816156	0,133338
Stara Wiśniewka	-0,010618756	0,147895	-0,607725829	0,356034497	0,999847
Śmiardowo Złotowskie	-0,658256584	0,000702	-0,123747873	0,356034497	-0,12917
Wersk	0,210463133	-1,05417	0,498836423	0,356034497	0,133338
Zakrzewo I	-1,094590297	0,348194	0,640060163	0,356034497	-0,1542
Zakrzewo II	-0,260864368	-1,04194	1,461272837	0,356034497	0,84859
Zakrzewo III	-0,668286495	1,30803	1,792011932	0,356034497	0,240124

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono jednostki zdegradowane, czyli takie, w których stwierdzono nagromadzenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz minimum jednej spośród pozostałych. Zestawienie to przedstawia również charakterystykę poszczególnych jednostek w zakresie ludności i powierzchni.

Załącznik nr ... do Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Zakrzewo

Tabela 24 Obszary zdegradowane na terenie gminy Zakrzewo, tj. jednostki, dla których wskaźnik syntetyczny przyjął w sferze społecznej wartości poniżej 0 oraz dla których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych w co najmniej jednej z pozostałych sfer

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Liczba pozostałych sfer, dla których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych	Liczba mieszkańców w jednostce analitycznej	Udział wśród całkowitej ludności gminy	Powierzchnia jednostki analitycznej (km ²)	Udział w całkowitej powierzchni gminy
Drożyska Wielkie	-0,573727817	2	416	8,57%	14,456	8,89%
Kujan	-0,180060412	2	294	6,06%	18,985	11,68%
Śmiardowo Złotowskie	-0,658256584	3	274	5,65%	12,965	7,98%
Zakrzewo I	-1,094590297	1	547	11,27%	0,324	0,20%
Zakrzewo II	-0,260864368	1	597	12,30%	0,24	0,15%

Źródło: opracowanie własne

2.5 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Zgodnie z art. 9 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji, obszar zdegradowany to obszar gminy, który znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności:

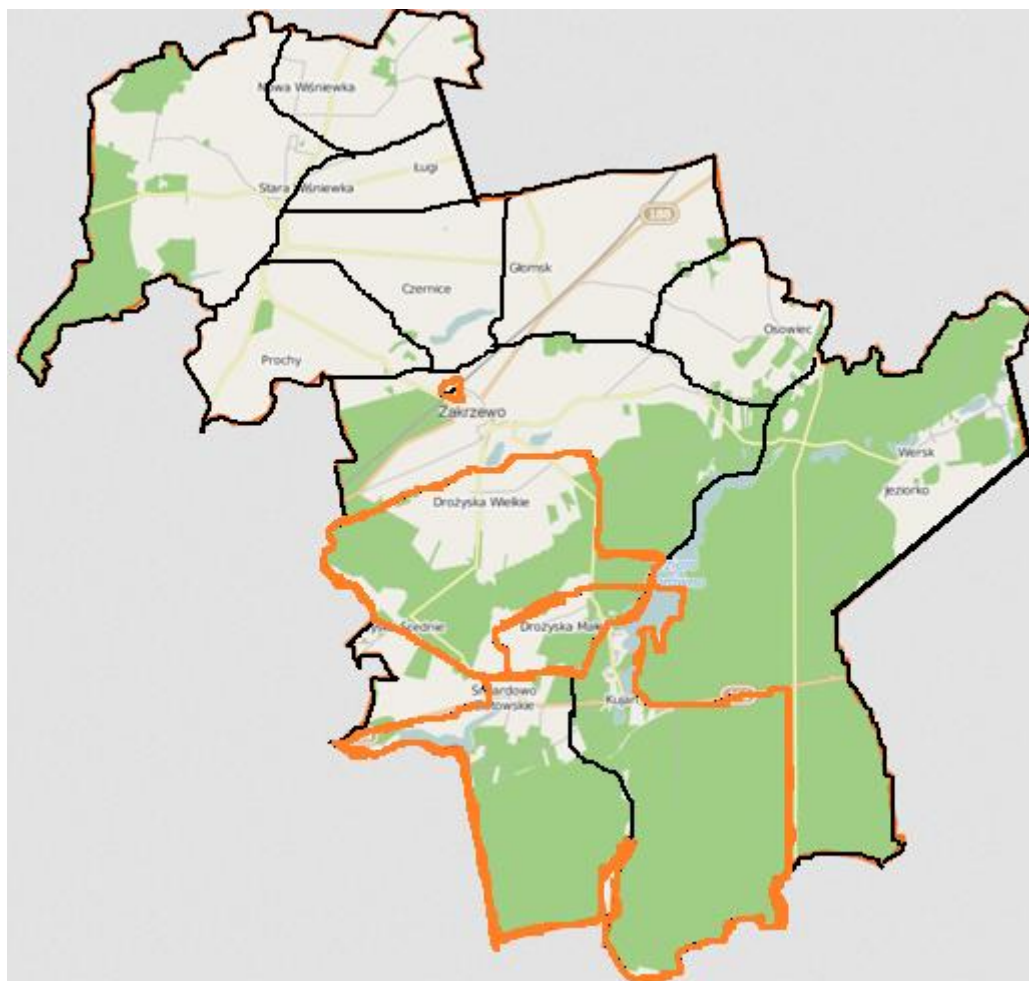
- bezrobocia,
- ubóstwa,
- przestępczości,
- wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami,
- niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego,
- niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Obszar taki można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania w nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych w szczególności:
 - niskiego stopnia przedsiębiorczości,
 - słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
- środowiskowych, w szczególności:
 - przekroczenia standardów jakości środowiska,
 - obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- przestrzenno-funkcjonalnych, w szczególności:
 - niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego,
 - braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości,
 - niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru,
 - niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
 - niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej,
 - niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,
- technicznych, w szczególności:
 - degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym,
 - niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w szczególności energooszczędności, ochrony środowiska i zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

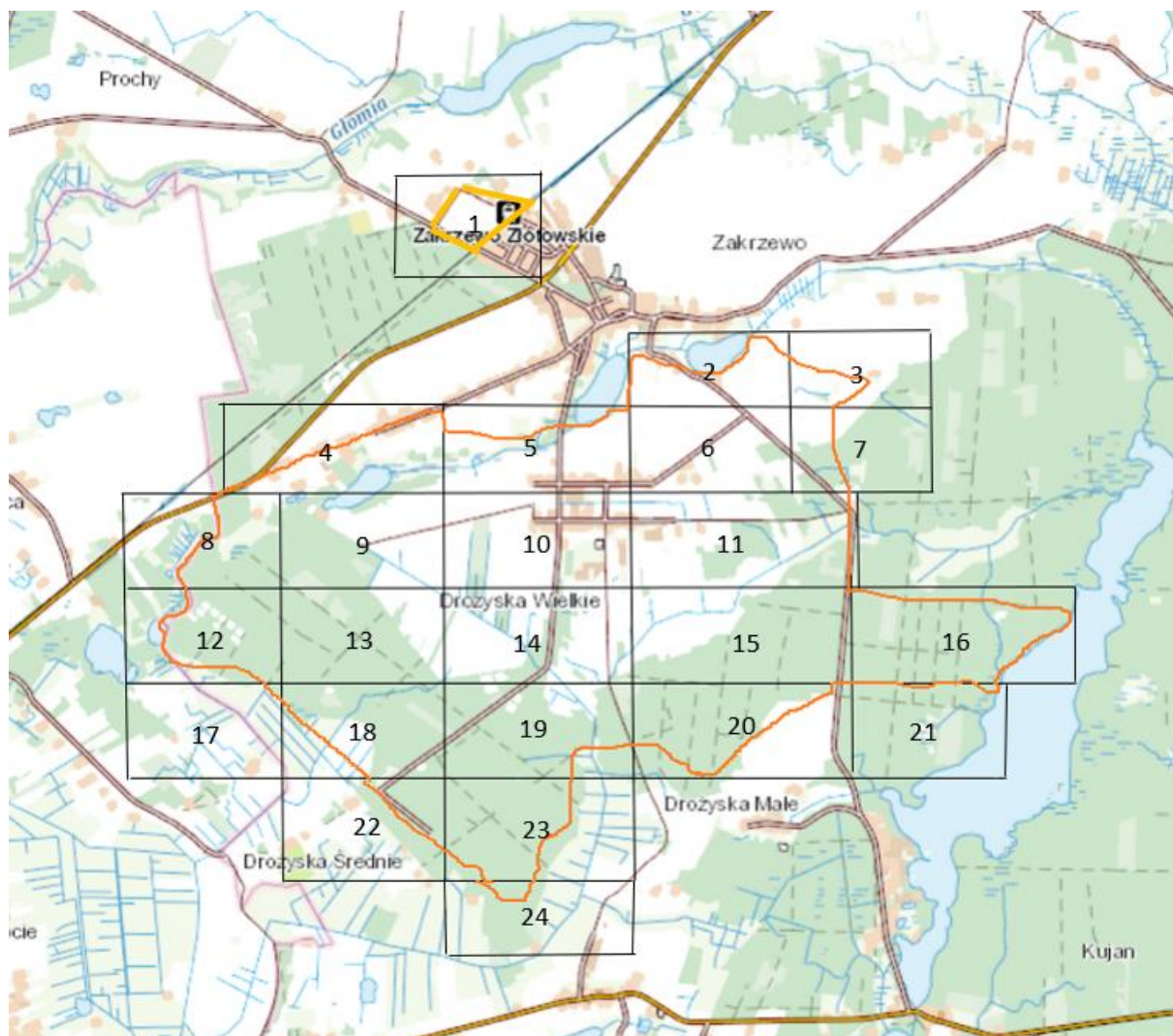
Zgodnie z analizą wykonaną w punkcie 2.4 obszar zdegradowany stanowi 5 zamieszkałych jednostek analitycznych (Drożyska Wielkie, Kujan, Śmiardowo Złotowskie, Zakrzewo I i Zakrzewo II), których łączna powierzchnia wynosi 46,97 km², co stanowi 28,90% ogólnej powierzchni gminy. Zamieszkuje je łącznie 2128 osób, co stanowi 43,85% wszystkich mieszkańców gminy Zakrzewo. Poniżej graficznie w sposób uproszczony przedstawiono obszar zdegradowany.

Rysunek 9 Obszar zdegradowany w gminie Zakrzewo – uproszczona mapa

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 10 Obszar zdegradowany w gminie Zakrzewo – uproszczona mapa

Źródło: opracowanie własne

3 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

3.1 Metodologia wyznaczenia obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji to zgodnie z art. 10 Ustawy o rewitalizacji: obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. Z ustawy wynika zatem, że aby dany obszar gminy mógł zostać uznany za obszar rewitalizacji konieczne jest, by występowała na nim koncentracja negatywnych zjawisk oraz by teren ten był istotny dla rozwoju lokalnego całej gminy.

Ocena istotności terenu rewitalizacji dla rozwoju lokalnego całej gminy została dokonana w oparciu o zapisy lokalnych dokumentów strategicznych, ankietę mieszkańców i wnioski z przeprowadzonych warsztatów i wizji lokalnej.

3.2 Opis obszaru rewitalizacji

Zgodnie z ustaleniami dokonanymi w toku konsultacji wewnątrzgminnych, opierających się na debatach, rozmowach oraz uzgodnieniach władz samorządowych i jednostek organizacyjnych gminy oraz interesariuszy rewitalizacji jako obszar rewitalizacji w gminie Zakrzewo wyznacza się jednostki analityczne: Kujan, Śmiardowo Złotowskie i Zakrzewo II. Szczegółowy przebieg granic obszaru rewitalizacji przedstawia mapa (Załącznik 1). Wyznaczona jednostka stanowi 19,81% powierzchni gminy i zamieszkiwana jest przez 24,01% łącznej liczby mieszkańców.

Sołectwo Kujan położone jest nad jeziorem Borówno w tzw. Borach Kujańskich. Tereny nad jeziorem stanowią najatrakcyjniejszy turystycznie obszar gminy. Diagnozuje się wysoki potencjał do rozbudowy infrastruktury rekreacyjno-turystycznej (publicznej i prywatnej) i zapewnienia warunków do aktywnej i atrakcyjnej turystyki z wykorzystaniem wód jeziora Borówno jak i terenów Borów Kujańskich. Rozwój turystyki wpłynie na rozwój gospodarczy nie tylko sołectwa Kujan, ale i całej gminy.

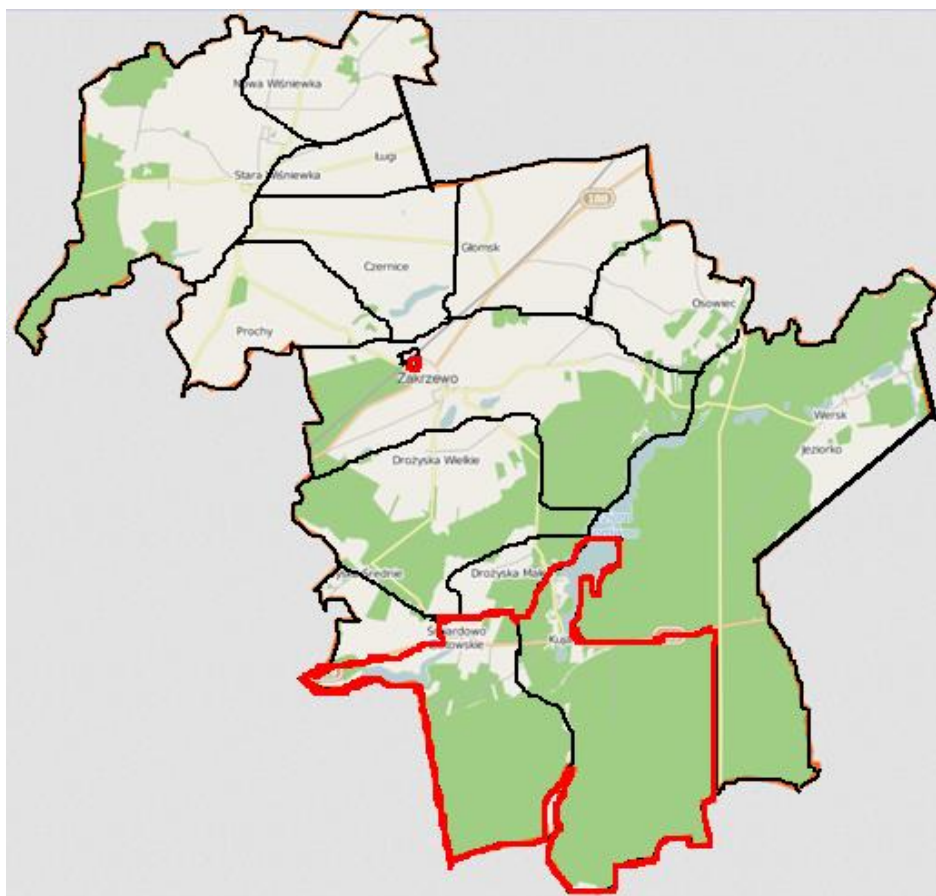
Sołectwo Śmiardowo Złotowskie również posiada tereny zgodne z kierunkiem rozwoju gminy zmierzającym do zwiększenia liczby terenów rekreacyjno-turystycznych – mowa o terenach przy jeziorze Śmiardówko. Ponadto Śmiardowo Złotowskie położone jest w ciągu drogi wojewódzkiej nr 188 prowadzącej do Złotowa – ośrodka miejskiego o znaczeniu ponadlokalnym. Śmiardowo Złotowskie jest jednostką, w której w ostatnich latach następuje – stosunkowo intensywna jak na warunki gminy – rozbudowa zabudowy jednorodzinnej. W związku z tym atrakcyjność i dalszy rozwój tej jednostki może stanowić w niedalekim okresie o zwiększeniu znaczenia tych terenów pod kątem mieszkaniowym, społecznym i turystycznym.

Zakrzewo stanowi centrum gminy, zarówno ze względu na swoje położenie, ale także nagromadzenie funkcji i usług społecznych. W Zakrzewie swoje potrzeby (zarówno ze względu na usługi, edukację, pracę, administrację) zaspokajają nie tylko mieszkańcy miasta, ale też mieszkańcy terenów wiejskich. Zdecydowano się na wskazanie jednostki analitycznej Zakrzewo II z uwagi na fakt, że obszar ten

charakteryzuje się wciąż niewykorzystanym potencjałem rozwojowym zgodnym z rozwojem gminy w kierunku turystyki i rekreacji – mowa o terenach boiska sportowego i obszaru zadrzewionego w obrębie ulic Dworcowej i Osmańczyka.

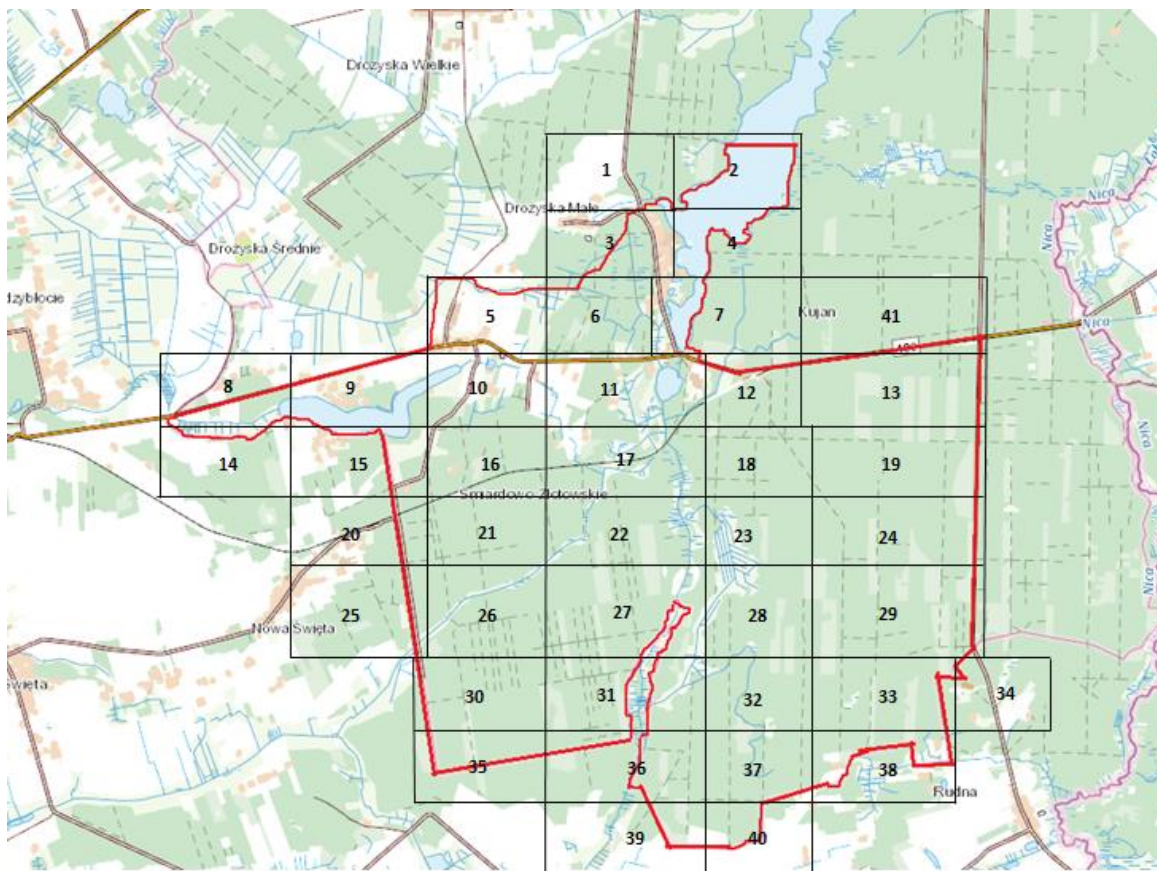
Jednocześnie, analiza negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy wskazała na ich skupienie właśnie w centralnej części Zakrzewa. Faktem jest, że analiza wskaźnikowa wskazała również inne jednostki, o podobnym nagromadzeniu negatywnych zjawisk społecznych i innych, jednak są to jednostki położone peryferyjnie względem centrum gminy oraz ze zdecydowanie mniejszym potencjałem rozwojowym. W wyznaczonym obszarze rewitalizacji skupia się najwięcej terenów o potencjalnie rekreacyjno-turystycznym. Stwierdzono tam również największe skupisko problemów społecznych wśród jednostek wyznaczonych w Zakrzewie. We wsi brakuje jednak terenów otwartych, zielonych, do których mieszkańcy obszarów wiejskich mają lepszy dostęp. Przewiduje się, że ze względu na centralne położenie jednostki, a także dobry dostęp komunikacyjny, wyznaczenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Zakrzewie, będzie miało pozytywny skutek nie tylko dla mieszkańców wsi, ale też całej gminy. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego wraz z obszarem rewitalizacji stanowi Załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu, który zawiera mapę ewidencyjną sporządzoną zgodnie z art. 11 ust. 4 Ustawy o rewitalizacji w brzmieniu: Załącznikiem do uchwały, o której mowa w art. 8, jest mapa w skali co najmniej 1:5000, sporządzona z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej, w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne, na której wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.

Rysunek 11 Obszar rewitalizacji dla gminy Zakrzewo – uproszczona mapa

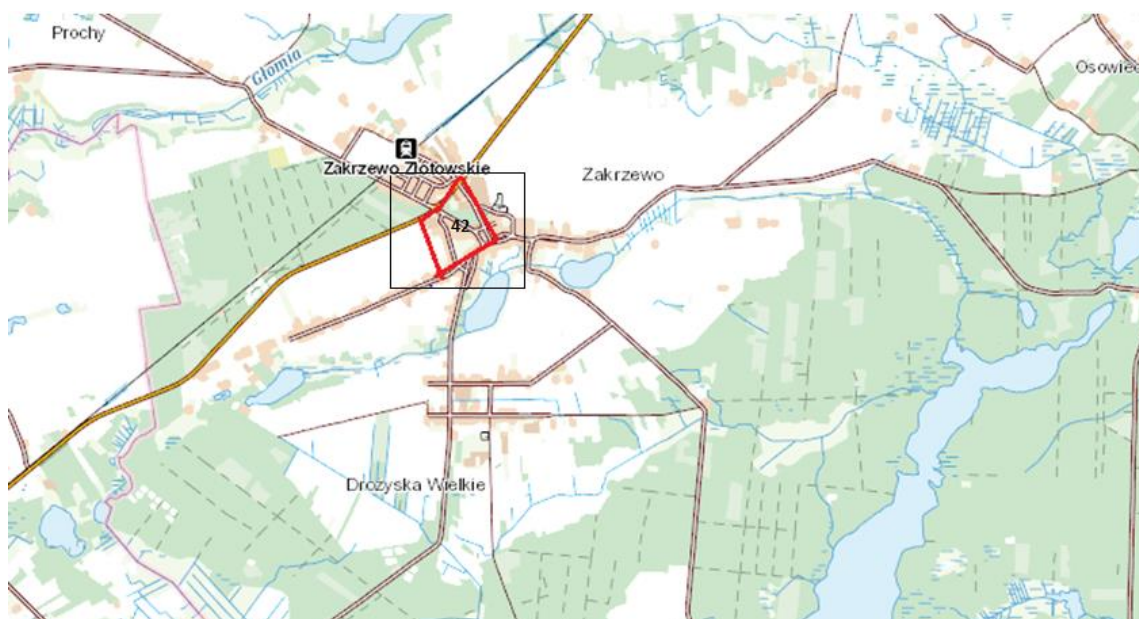
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 12 Obszar rewitalizacji w gminie Zakrzewo – uproszczona mapa z podziałem według załącznika nr 1 (część 1-41)

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 13 Obszar rewitalizacji w gminie Zakrzewo – uproszczona mapa z podziałem według załącznika nr 1 (część 42)

Źródło: opracowanie własne

3.3 Wytyczne dla przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które zostaną wpisane w Gminnym Programie Rewitalizacji gminy Zakrzewo powinny w szczególności:

- być zgodne z celami określonymi w Programie,
- odpowiadać na problemy, które stały się podstawą do wyznaczenia jednostek wchodzących w skład obszaru rewitalizacji,
- wpływać na kompleksowo rozwiązanie problemów obszaru rewitalizacji.

Lista przedsięwzięć powinna obejmować zatem projekty dotyczące nie tylko kwestii infrastrukturalnych, ale również – lub przede wszystkim – kwestii społecznych, które w największym stopniu wpływają na degradację analizowanego obszaru. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne powinny być wskazane przez jednostki publiczne, ale również przez mieszkańców, czemu służyć będą warsztaty strategiczne w ramach opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Zakrzewo.

Spis tabel, rysunków, wykresów i zdjęć

Spis tabel

Tabela 1 Liczba mieszkańców gmin powiatu złotowskiego w latach 2012-2021	7
Tabela 2 Dane dotyczące bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu złotowskiego – stan na 31.12.2022 r.	10
Tabela 3 Wydatki z budżetu gminy Zakrzewo na oświatę i wychowanie w latach 2017-2021 (zł)	11
Tabela 4 Wskaźnik liczby zgonów na 1000 mieszkańców w gminie Zakrzewo w latach 2016-2021	12
Tabela 5 Liczba beneficjentów pomocy społecznej na 1 tys. mieszkańców w gminie Zakrzewo w latach 2016-2021	13
Tabela 6 Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci w gminie Zakrzewo w latach 2016-2021	13
Tabela 7 Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Zakrzewo w latach 2016-2021	13
Tabela 8 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców w gminie Zakrzewo w latach 2016-2021	15
Tabela 9 Rodzaj działalności gospodarczej z podziałem na sekcje PKD wśród podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w gminie Zakrzewo w latach 2018-2021	18
Tabela 10 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w gminie Zakrzewo w latach 2017-2022	19
Tabela 11 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w gminie Zakrzewo w latach 2017-2022	20
Tabela 12 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w gminie Zakrzewo w latach 2017-2022	20
Tabela 13 Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Zakrzewo w latach 2016-2021 .	21
Tabela 14 Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Zakrzewo w 2021 r. w porównaniu do gmin powiatu złotowskiego	21
Tabela 15 Jednostki analityczne na terenie gminy Zakrzewo – dane podstawowe	33

Tabela 16 Zestawienie wskaźników użytych podczas analizy służącej zdiagnozowaniu zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych	35
Tabela 17 Wartości wskaźników sfery społecznej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych gminy Zakrzewo dla zjawiska określonego jako „BEZROBOCIE”	39
Tabela 18 Wartości wskaźników sfery społecznej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych gminy Zakrzewo dla zjawiska określonego jako „UBÓSTWO”	39
Tabela 19 Wartości wskaźników sfery społecznej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych gminy Zakrzewo dla zjawisk określonych jako „PRZESTĘPCZOŚĆ”, „KAPITAŁ SPOŁECZNY” i „ AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA”	40
Tabela 20 Wartości wskaźników sfery gospodarczej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych gminy Zakrzewo dla zjawiska określonego jako „AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA”	41
Tabela 21 Wartości wskaźników sfery środowiskowej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych gminy Zakrzewo dla zjawiska określonego jako „STAN ŚRODOWISKA”	41
Tabela 22 Wartości wskaźników sfery przestrzenno-funkcjonalnej wraz z wartościami ustandaryzowanymi dla poszczególnych jednostek analitycznych gminy Zakrzewo dla zjawiska określonego jako „DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY” i sfery technicznej dla zjawiska określonego jako „STAN TECHNICZNY”	43
Tabela 23 Analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego natężenia zjawisk kryzysowych w jednostkach analitycznych gminy Zakrzewo	45
Tabela 24 Obszary zdegradowane na terenie gminy Zakrzewo, tj. jednostki, dla których wskaźnik syntetyczny przyjął w sferze społecznej wartości poniżej 0 oraz dla których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych w co najmniej jednej z pozostałych sfer	47

Spis rysunków

Rysunek 1 Ścieżka wyznaczenia obszaru rewitalizacji	5
Rysunek 2 Lokalizacja gminy Zakrzewo na planie województwa wielkopolskiego	22
Rysunek 3 Lokalizacja gminy Zakrzewo na planie powiatu złotowskiego	23
Rysunek 4 Położenie komunikacyjne gminy Zakrzewo	23
Rysunek 5 Zasięg miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Zakrzewo	29
Rysunek 6 Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Zakrzewo	30
Rysunek 7 Metodyka delimitacji	31
Rysunek 8 Jednostki analityczne na terenie gminy Zakrzewo - granice	34
Rysunek 9 Obszar zdegradowany w gminie Zakrzewo – uproszczona mapa	49
Rysunek 10 Obszar zdegradowany w gminie Zakrzewo – uproszczona mapa	50
Rysunek 11 Obszar rewitalizacji dla gminy Zakrzewo – uproszczona mapa	52
Rysunek 12 Obszar rewitalizacji w gminie Zakrzewo – uproszczona mapa z podziałem według załącznika nr 1 (część 1-41)	53
Rysunek 13 Obszar rewitalizacji w gminie Zakrzewo – uproszczona mapa z podziałem według załącznika nr 1 (część 42)	53

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba ludności w gminie Zakrzewo w latach 2012-2021	6
Wykres 2 Saldo migracji w gminie Zakrzewo w latach 2012-2021.....	6
Wykres 3 Ludność gminy Zakrzewo w podziale na płeć w 2021 r.(%)	7
Wykres 4 Przyrost naturalny w gminie Zakrzewo w latach 2012-2021.....	7
Wykres 5 Liczba mieszkańców gminy Zakrzewo w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny (stan na 31.12.2021 r.)	8
Wykres 6 Udział liczby mieszkańców poszczególnych sołectw w ogólnej liczbie mieszkańców gminy Zakrzewo (%)	9
Wykres 7 Liczba bezrobotnych w gminie Zakrzewo w latach 2012-2021	9
Wykres 8 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Zakrzewo w latach 2016-2021.....	15
Wykres 9 Wskaźnik liczby fundacji, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla województwa wielkopolskiego, powiatu złotowskiego i gmin wchodzących w jego skład (2021 r.).....	15
Wykres 10 Podmioty sektorów gospodarczych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w gminie Zakrzewo w 2022 r. (%)	19
Wykres 11 Podmioty gospodarcze według sektorów własnościowych w gminie Zakrzewo (2022 r.) .	19
Wykres 12 Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla województwa wielkopolskiego, powiatu złotowskiego i gmin wchodzących w jego skład (stan na 31.12.2022 r.)	20
Wykres 13 Dochody i wydatki ogółem gminy Zakrzewo w latach 2016-2021 (zł)	21
Wykres 14 Osoby korzystające z sieci wodociągowej w % ogółu mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu złotowskiego (2021 r.)	27
Wykres 15 Osoby korzystające z sieci kanalizacyjnej w % ogółu mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu złotowskiego (2021 r.)	28
Wykres 16 Osoby korzystające z sieci gazowej w % ogółu mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu złotowskiego (2021 r.).....	28

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Zdjęcie budynku Publicznej Szkoły Podstawowej im. ks. dr Bolesława Domańskiego w Zakrzewie.....	10
Zdjęcie 2 Zdjęcie budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Starej Wiśniewce	11
Zdjęcie 3 Dom Polski – Centrum Idei Rodła w Zakrzewie.....	14
Zdjęcie 4 Kościół ewangelicki w Drożyskach Wielkich.....	25
Zdjęcie 5 Kościół w Głomsku	25
Zdjęcie 6 Kościół w Starej Wiśniewce.....	26
Zdjęcie 7 Kościół w Zakrzewie	26

Bibliografia

-
1. dane GOPS w Zakrzewie
 2. dane KWP w Złotowie
 3. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Zakrzewo – aktualizacja na lata 2021-2030
 4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zakrzewo
 5. www.bdl.stat.gov.pl
 6. www.crfop.gdos.gov.pl
 7. www.geoportal.gov.pl
 8. www.google.pl/maps
 9. www.poznan.wuoz.gov.pl
 10. www.pspzakrzewo.edupage.org
 11. www.zakrzewo.org.pl
 12. www.zspwisniewka.pl

Załączniki

-
1. Mapa obszaru rewitalizacji w skali 1:5000 sporządzona z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2020 r.poz. 2052)
 2. Mapa obszaru zdegradowanego (teren bez obszaru rewitalizacji) w skali 1:5000 sporządzona z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2020 r.poz. 2052)